

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Полтавський державний аграрний університет
Освітня програма	28383 Еколого-економічне рослинництво
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	201 Агрономія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Полтавський державний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	28383
Назва ОП	Еколого-економічне рослинництво
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	201 Агрономія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Панфілова Антоніна Вікторівна, Тригуба Інна Леонтіївна, Цехмейструк Микола Григорович, Пліско Даниїл Анатолійович, Сидякіна Олена Вікторівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	15.04.2025 р. – 17.04.2025 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/18303/eer.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/18340/programavizytu-egagronomiya.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

ОП відповідає всім Критеріям, а виявлені недоліки не є суттєвими та можуть бути усунені у короткий термін. ЕГ відзначено низку позитивних практик реалізації ОП, що підтверджують її спрямованість на якісну підготовку фахівців у сфері еколого-орієнтованого та економічно обґрунтованого рослинництва. Відповідно до КР. 1 ОП передбачає досягнення всіх ПРН, визначених Стандартом ВО. До формування мети та ПРН системно залучаються всі групи стейкхолдерів, усі зміни документуються. Зміст ОП враховує регіональні особливості, потреби ринку праці, іннов. розробки та кращі практики партнерських установ. За КР. 2 ОП забезпечує фахову підготовку, яка відповідає предметній області спеціальності. ОК логічно взаємопов'язані і дозволяють досягти мети ОП та ПРН. Відмічена зручна практика формування ІОТ здобувачів. Навчання на ОП дозволяє набути навичок soft skills, відмічено активну участь здобувачів у наук. гуртках, олімпіадах, конференціях, днях поля, діяльності студ. Сенату та волонтерського центру «Пульс». Практична складова ОП є інтегрованою і системною. На сайті ЗВО висвітлюються форми звіту з вироб. практики, підсумки її проходження, публікуються тези доповідей. Для виконання сам. роботи здобувачі мають доступ до навчального середовища Moodle. За КР. 3 правила та порядок прийому на навчання відповідають законодавству України, є чіткими, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на сайті ЗВО та доступні для ознайомлення всім вступникам. Правила та процедури визнання РН, отриманих в інших ЗВО під час академ. мобільності, за неформ./інформальною освітою, визначені положеннями, розміщеними на сайті ЗВО. За КР. 4 методи і технології навчання відповідають студентоцентрованому підходу та академічній свободі здобувачів. За КР. 5 забезпечено відкритий доступ до регламентуючих документів щодо оцінювання та академ. доброчесності, застосовуються різноманітні форми контролю з прозорими критеріями оцінювання, активно впроваджуються принципи академ. доброчесності, діє дієва система вирішення конфліктних ситуацій із залученням омбудсмена. За КР. 6 кадрове забезпечення ОП відповідає ліцензійним умовам, конкурсні процедури є прозорими, системно здійснюється професійний розвиток НПП, забезпечено активну участь роботодавців у реалізації освітнього процесу. За КР. 7 матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення повністю відповідає потребам ОП, організовано ефективну підтримку дистанц. навчання, впроваджено інклюзивні політики та створено умови для безбар'єрного осв. середовища. За КР. 8 забезпечено активну участь стейкхолдерів у вдосконаленні ОП, що сприяє її постійному оновленню відповідно до запитів ринку праці, впровадженню інновацій (No-Till, точне та органічне землеробство) та інтеграції міжнародного досвіду через реалізацію проєктної діяльності. Відповідно до КР. 9 ЗВО забезпечує відкритий доступ до повного пакета документів, що регулюють освітній процес, а також своєчасно оприлюднює достовірну інформацію про ОП і можливості ІОТ на офіційному сайті.

Недоліки

1. Відсутність в описі освітньої програми інформації про розрахункові строки її виконання за кожною формою здобуття освіти. 2. Відсутність інформації про бази проходження практичної підготовки на офіційному сайті університету. 3. Підготовка за дуальною формою здобуття освіти в межах освітньої програми наразі не реалізується. 4. Обмежене висвітлення специфіки освітньої програми «Еколого-економічне рослинництво» на веб-сайті ПДАУ, зокрема в частині можливостей академічної мобільності, особливостей практичної підготовки та перспектив працевлаштування, що ускладнює формування в абітурієнтів і здобувачів повного уявлення про переваги та зміст ОП. 5. Відсутність покрокової інструкції для здобувачів щодо алгоритму визнання результатів академічної мобільності та неформальної/інформальної освіти. 6. Обмежений рівень академічної мобільності науково-педагогічних працівників та недостатнє використання англомовних матеріалів у навчальному процесі. 7. Недостатнє забезпечення об'єктивності оцінювання результатів навчання. 8. Недостатня обізнаність здобувачів вищої освіти щодо використання міжнародних наукометричних баз. 9. Незважаючи на залучення роботодавців та випускників до перегляду ОП, відсутність системності та участі всіх партнерських організацій обмежує можливості оперативного оновлення змісту освітньої програми відповідно до сучасних вимог. 10. Недостатня деталізація пропозицій здобувачів вищої освіти у звітах за результатами опитувань. 11. Періодичне, а не систематичне залучення представників роботодавців, експертів у галузі із вітчизняних та зарубіжних ЗВО і науково-дослідних установ до викладання навчальних дисциплін. 12. Відсутність на сайті переходу на англомовні вкладки.

Рекомендації

1. Відповідно до статті 9-1 Закону України «Про вищу освіту», під час оновлення освітньої програми внести до її опису інформацію про розрахункові строки реалізації програми для кожної форми здобуття освіти. 2. Забезпечити відкритий доступ до актуальної інформації про бази практичної підготовки здобувачів шляхом її розміщення на офіційному сайті університету. 3. Розпочати практичне впровадження дуальної форми здобуття освіти в межах освітньої програми, враховуючи зацікавленість здобувачів та роботодавців. 4. У 2025/2026 навчальному році розширити інформацію на веб-сайті ПДАУ щодо специфіки освітньої програми «Еколого-економічне рослинництво», акцентуючи увагу на можливостях академічної мобільності, практичній підготовці та перспективах працевлаштування. 5. У 2025/2026 навчальному році створити покрокову інструкцію або короткий гід для здобувачів, яка описує алгоритм визнання результатів навчання, отриманих у межах академічної мобільності та неформальної/інформальної освіти. 6. Продовжити розширення академічної мобільності НПП та збільшити використання англомовних матеріалів у навчальному процесі. 7. З метою забезпечення об'єктивності оцінювання результатів навчання проводити контрольні заходи за освітніми компонентами за участі не менше двох викладачів.

8. Активізувати інформування здобувачів вищої освіти щодо можливостей і правил користування міжнародними наукометричними базами. 9. Забезпечити систематичну участь роботодавців та випускників у процесах перегляду освітніх програм шляхом розширення кола залучених партнерських організацій та запровадження механізмів регулярного оновлення їх пропозицій для оперативної адаптації ОП до актуальних вимог ринку праці. 10. В студентських опитуваннях більше уваги приділяти пропозиціям здобувачів вищої освіти щодо вдосконалення освітніх програм. 11. Передбачити регулярну участь роботодавців та експертів із вітчизняних і зарубіжних ЗВО та НДУ у викладанні навчальних дисциплін. 12. Адміністраторам сайту ПДАУ додати в інтерфейсі сайту вкладку для переходу на англomовну версію.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОП «Еколого-економічне рослинництво» розроблено відповідно до чинного Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 201 «Агрономія» у галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» для другого (магістерського) рівня (<https://surl.li/svmulx>). Стандарт було затверджено Наказом МОН України від 17.11.2020 р. №1420, а ОП схвалена Вченою радою університету 27.02.2024 р. (протокол №6). Окрім програмних результатів навчання, визначених Стандартом (РН 1–13), які повністю забезпечуються обов'язковими освітніми компонентами, що підтверджують матриці на стор. 15–16 ОП, в ОП передбачено формування додаткових результатів навчання, розроблених університетом з урахуванням специфіки підготовки магістрів за даною ОП, що спрямовані на формування у здобувачів здатності: розробляти адаптивні агротехнології, що знижують ризики впливу екстремальних метеоумов (РН 14); упроваджувати біологізацію рослинництва з урахуванням місцевих ресурсів (РН 15); створювати інноваційні технології вирощування культур із урахуванням біокліматичного потенціалу регіону (РН 16); опановувати основи методики викладання фахових дисциплін у закладах освіти (РН 17). Кожен освітній компонент освітньої програми спрямований на формування принаймні однієї загальної або фахової компетентності та містить чітко окреслені результати навчання у відповідності до Стандарту. Розробка ОП здійснювалася з урахуванням усіх вимог Стандарту, включаючи загальну інформацію, мету, характеристики ОП, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, викладання та оцінювання, програмні компетентності (ІК, ЗК, ФК), результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації ОП, академічну мобільність, перелік компонентів ОП та їх логічну послідовність, форми атестації здобувачів (у т.ч. вимоги до кваліфікаційної роботи), матриці відповідності, вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та перелік нормативних документів, на яких базується ОП. В описі освітньої програми зазначено лише один строк реалізації – 1 рік 4 місяці, без розмежування за формами здобуття освіти. Водночас освітня програма передбачає як денну, так і заочну форми навчання. Відповідно до статті 9-1 Закону України «Про вищу освіту», в описі ОП необхідно чітко вказати форми здобуття освіти та орієнтовні строки її реалізації для кожної з них. Експертна група рекомендує уточнити цю інформацію під час наступного оновлення освітньої програми. Загалом, освітня програма «Еколого-економічне рослинництво» є цілісною, відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» для другого (магістерського) рівня та забезпечує всебічну підготовку фахівців, спроможних ефективно реалізовувати професійну діяльність в агрономічній галузі, зокрема у сфері еколого-економічного рослинництва.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт відсутній. Освітньо-професійну програму розроблено відповідно до затвердженого Стандарту вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (<https://surl.li/svmulx>). У Стандарті визначені професійні компетентності та результати навчання, що відповідають вимогам ринку праці та забезпечують працевлаштування випускників за певними кваліфікаційними рівнями, узгодженими з Національною рамкою кваліфікацій (<https://surl.li/lpplff>) для цього рівня, а також із Класифікатором професій ДК 003:2010 (<https://surl.li/jxbelf>). Професійна кваліфікація випускникам не присвоюється, але здобута освіта дає право працювати за фахом відповідно до Класифікатора професій.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета ОП «Еколого-економічне рослинництво» повністю узгоджується зі стратегічними напрямками Полтавського державного аграрного університету, що визначені у Стратегії розвитку ПДАУ на 2024–2030 рр. (<https://surl.li/kczjal>), Перспективному плані розвитку ПДАУ до 2025 р. (<https://surl.li/qfxxu>), Стратегії інтернаціоналізації ПДАУ до 2030 р. (<https://surl.li/voslap>), а також у Стратегії розвитку інклюзивного освітнього середовища в ПДАУ до 2030 р. (<https://surl.li/tzqgvg>). Усі зазначені документи закладають підґрунтя для модернізації освітніх програм, формування інноваційного середовища, розвитку академічної доброчесності та впровадження індивідуальних освітніх траєкторій. Місія ПДАУ полягає у гармонійному поєднанні підготовки висококваліфікованих фахівців у межах аграрно-продовольчої, адміністративно-управлінської, соціально-гуманітарної та виробничо-інженерної сфер. При цьому університет приділяє особливу увагу національно-патріотичному вихованню, дотриманню принципів інклюзивності, академічної доброчесності, а також задоволенню освітніх потреб усіх зацікавлених сторін у комфортному й безпечному навчальному середовищі. Враховуючи основні напрями Стратегії розвитку ПДАУ, які охоплюють інноваційність, цифровізацію, адаптацію змісту освіти до вимог ринку праці, створення інклюзивного цифрового освітнього простору та забезпечення студентоцентрованого підходу, можна стверджувати, що мета освітньої програми «Еколого-економічне рослинництво» безпосередньо відповідає стратегічним цілям університету. Зокрема, йдеться про створення умов для набуття здобувачами вищої освіти актуальних компетентностей, що дозволять їм бути конкурентоспроможними та адаптованими до сучасних викликів у професійному середовищі. Мета, предметна галузь ОП, а також сформовані інтегральна, загальні та фахові компетентності (ІК, ЗК, ФК) узгоджуються з положеннями Стратегії розвитку Полтавської області на 2021–2027 рр. (<https://surl.li/jedfcl>), яка визначає агропромисловий комплекс як один із пріоритетних напрямів регіонального розвитку, що підсилює актуальність освітньої програми, орієнтованої на підготовку фахівців, здатних забезпечити ефективний розвиток аграрного сектору в регіоні, впроваджувати інноваційні технології та сприяти підвищенню продовольчої безпеки населення. Мета освітньої програми не лише формально відповідає нормативним документам, а й відображає стратегічний вектор розвитку ПДАУ, забезпечуючи логічну послідовність між концептуальними засадами університету, регіональними потребами та професійною підготовкою майбутніх фахівців.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Мета ОП та ПРН формуються з урахуванням пропозицій всіх заінтересованих сторін. Здобувачі та випускники долучаються до щорічного перегляду ОП через опитування, участь у фокус-групах, студентське самоврядування. Так, Гордівська С. під час обговорення проєкту ОП (2023) акцентувала увагу на необхідності розвитку дослідницьких компетентностей та навичок представлення результатів наукових досліджень, що враховано в ОК 8. Кузьмич Я. наголосив на важливості управлінського консультування, яке реалізовано в ОК 5 (<https://surl.li/znxgxb>). У 2024 р. Радочіна О. запропонувала розкривати потенціал науково-дослідних установ регіону в ОК (<https://surl.li/vlseto>). Пунтус О., випускник і роботодавець, ініціював додання теми про вирощування льону олійного в ОК 6. Роботодавці залучаються через опитування, круглі столи, рецензування ОП. Серед врахованих рекомендацій – введення дисципліни «Агроконсалтинг» (ОК 5), яка забезпечує РН 13, та «Психологія і педагогіка вищої школи» для розвитку педагогічних компетентностей (Кір'ян В., Устимівська ДСР). З ініціативи Сокирка П. (ДПДГ «Степне») впроваджено ОК «Методика викладання фахових дисциплін», а також започатковано практику запрошення фахівців з НДУ та підприємств до викладання (Сокирко М., Полтавська ДСГДС ім. М. І. Вавилова). Академічна спільнота надає пропозиції під час громадського обговорення, засідань ради з якості ВО, конференцій. Ласло О. запропонувала ввести дисципліну «Еколого-біологічне рослинництво», що забезпечує РН 2, 3, 7, 14–16; Гирка А. підтримав ідею та запропонував посилити професійну складову через збільшення обсягу ОК 9, ОК 10. Оніпко В. надала редакцію РН 17 відповідно до ФК 8 Стандарту (<https://surl.li/zbfsqx>). Писаренко С. ініціювала перейменування ОК на «Організація підприємницької діяльності в АПК», Юрченко С. – уточнення РН 16, Ляшенко В. – вилучення дублюючої дисципліни з ОК 10. Інші стейкхолдери – представники культурних, наукових і виробничих установ – беруть участь в обговореннях (<https://surl.li/vlseto>, <https://surl.li/zxhxzr>, <https://surl.li/jrysux>). Так, О. Шиян (Полтавський краєзнавчий музей) ініціювала включення у зміст ОК 8 інформації про науковий доробок аграріїв регіону. І.М. Балюк (ПАФ «Україна») наголосив на потребі підготовки фахівців, які володіють інноваційними технологіями та здатні реагувати на зміни в агросекторі (<https://surl.li/pfxxsp>). Всі зміни в ОП обговорюються на засіданнях робочої групи та протоколюються (відповідь на п. 2 запиту). Таким чином, мета ОП та програмні результати навчання динамічно адаптуються до реальних потреб професійного середовища та запитів стейкхолдерів, забезпечуючи при цьому відповідність вимогам ринку праці та стандартам аграрної освіти.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ОП орієнтована на формування у здобувачів компетентностей, які дозволяють здійснювати професійну діяльність в умовах динамічних змін агр. сектору. Особлива увага приділяється впровадженню новітніх, екологічно безпечних та

цифр. технологій, сталому розвитку сільського госп-ва та здатності випускників до безперервного проф. зростання. Для відстеження акт. наук. напрямів і тенденцій розвитку агр. галузі НПП та здобувачі беруть участь у конференціях (<https://surl.li/awociv>), круглих столах (<https://surl.li/bwevjy>), семінарах (<https://surl.li/ncfjhk>), вебінарах (<https://surl.li/hfygix>), презентаціях компаній (<https://surl.li/yjpcja>), стажуваннях у провідних агропідприємствах (<https://surl.li/ptqmmv>) і ЗВО, відвідують передові госп-ва (<https://surl.li/pfxhsp>) та опановують інновац. досвід наук. спільноти (<https://surl.li/piuzrp>). Формулювання мети ОП та РН враховує стратегічні регіон. документи: Стратегію розвитку Полтавської обл. на 2022–2027 рр. (<https://surl.li/niaars>), зокрема операційні цілі 3.3 і 3.4, та Програму розвитку і підтримки агр. комплексу Полтавщини до 2027 р. (<https://surl.li/axtuos>). Це дозволило акцентувати увагу на підготовці фахівців, спроможних впроваджувати інновац. агротехнології, сприяти підвищенню прод-ті вир-ва й розвитку органіч. землеробства. Галузевий і регіон. контекст враховано також під час добору тематики кваліф. робіт, наук.-дослід. практики, підготовки кейсів і завдань для практ. занять. Моніторинг потреб ринку праці здійснюється через орг-цію Дня кар'єри (<https://surl.li/aoiiee>), галузевих ярмарків вакансій (<https://surl.li/mqrqlv>), аналіз пропозицій роботодавців (<https://surl.li/tcjbti>), що дає змогу оперативного оновлювати зміст ОП відповідно до вимог суч. агробізнесу. Важливим чинником при визначенні цілей та РН стало вивчення досвіду реалізації ОП провідними ЗВО України: ЛНУП (<https://surl.li/xtzspw>) – ОК «Агроконсалтинг»; ВНАУ (<https://surl.li/dnvtmk>) – ОК «Методи і орг-ція досліджень в агрономії»; ДДАЕУ (<https://surl.li/ejvmuf>) – формулювання РН 14, 15 та ОК «Світові агротехнології»; НУБІП (<https://surl.li/udpukl>) – формулювання мети ОП; СНАУ (<https://surl.li/aedihb>) – формування ВК. Вивчення міжн. досвіду здійснювалося через участь НПП у стажуваннях: Латвійський ун-тет природничих наук і технологій (Міленко О.Г.); Ун-тет природничих наук, м. Люблін, Польща (Єремко Л.С.); Люблінський науково-технологічний парк (Гангур В.В., Філоненко С.В.); Ун-тет в Загребі, Хорватія (Кеда Л.). Також враховано досвід міжн. проєктів (TLI, США; Польський Центр міжн. допомоги, 2023 р.) та ОП закордонних ЗВО: Технічний ун-тет Молдови (<https://surl.li/vaezwt>); Комратський ДУ, Молдова (<https://surl.li/xffvet>); Тракійський ун-тет, Болгарія (<https://surl.li/fixswx>); ВШ провінції Ено Кондорсе, Бельгія (<https://surl.li/drjvwx>); Краківський агр. ун-тет, Польща (<https://surl.li/zjvqso>); Вагенінгенський ун-тет, Нідерланди (<https://surl.li/itdnpy>). Усе це сприяло адаптації ОП до кращих європейських стандартів і суч. викликів аграрної галузі.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

1. ОП передбачає досягнення всіх результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти, а також включає низку додаткових результатів (зокрема РН 14–17), що спрямовані на розширення можливостей професійної самореалізації випускників у сучасних умовах аграрної галузі. 2. ОП має чітко сформульовану мету, яка не лише відповідає нормативним документам, а й відображає стратегічний вектор розвитку ПДАУ, забезпечуючи логічну послідовність між концептуальними засадами університету, регіональними потребами та професійною підготовкою майбутніх фахівців. 3. Формування мети та програмних результатів навчання відбувається у співпраці з усіма групами стейкхолдерів – здобувачами, роботодавцями, представниками академічної та професійної спільноти. Пропозиції щодо змін ОП виносяться на розгляд робочої групи та документуються відповідними протоколами. 4. ОП інтегрує регіональні особливості, вимоги національного та міжнародного ринку праці, інноваційні наукові розробки і найкращі практики установ-партнерів. Такий підхід забезпечує релевантність програмних результатів навчання викликам сьогодення та перспективам розвитку аграрного сектору. ОП «Еколого-економічне рослинництво» другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає Критерію 1 за всіма його підкритеріями. Взірцевих практик не виявлено.

Недоліки

Відсутність в описі освітньої програми інформації про розрахункові строки її виконання за кожною формою здобуття освіти.

Рекомендації

Відповідно до статті 9-1 Закону України «Про вищу освіту» під час оновлення освітньої програми внести до її опису інформацію про розрахункові строки реалізації освітньої програми для кожної форми здобуття освіти.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП становить 90 кредитів ЄКТС, вибіркова складова – 24 кредити ЄКТС або 26,7% від загального обсягу, що відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 201 Агрономія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (<https://surl.li/svmulx>).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ОП є структурованою, містить усі необхідні позиції та визначення (загальна інформація; мета; характеристика програми; придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання; викладання та оцінювання; програмні компетентності; результати навчання; ресурсне забезпечення реалізації програми; академічна мобільність; перелік компонентів та їх логічна послідовність; форма атестації; матриці відповідності; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; перелік нормативних документів, на яких базується ОП). ОП включає 12 обов'язкових ОК загальним обсягом 66 кредитів ЄКТС. До вибіркової складової входять дисципліни загальної і професійної підготовки на 8 і 16 кредитів ЄКТС. Відповідно до ОП і НП 10,5 кредитів ЄКТС відведено на науково-дослідну практику (ПП.01) та 13,5 кредитів ЄКТС – на підготовку та захист кваліфікаційної роботи (АТ.01). Всі обов'язкові освітні компоненти об'єднані в чітку структуру, що наочно відображає структурно-логічна схема (стор. 13 ОП). Аналіз матриці відповідності свідчить про повне забезпечення результатів навчання обов'язковими компонентами ОП. Зміст ОП спрямований на всебічний розвиток здобувача, включаючи формування загальнокультурних, громадянських та професійних компетентностей, а також здатності самостійно аналізувати й розуміти закономірності суспільних процесів. Завдяки опануванню ОК.01 «Ділова іноземна мова» здобувачі розвивають міжкультурну комунікацію, розширюють світогляд та критичне мислення. ОК.02 «Організація підприємницької діяльності в АПК», ОК.04 «Управління персоналом» та ОК.05 «Агроконсалтинг» формують підприємницьке мислення, здатність оцінювати соціально-економічні виклики та приймати обґрунтовані управлінські рішення в умовах ринкової економіки. Здобувачі вчаться розуміти зв'язок між аграрною політикою, суспільними потребами та екологічною безпекою, зокрема через ОК.06 «Еколого-біологічне рослинництво» та ОК.10 «Системи сучасних інтенсивних технологій». ОК.07 «Інформаційні технології в агрономії» і ОК.08 «Методи і організація досліджень в агрономії» сприяють розвитку аналітичних навичок і здатності інтерпретувати соціальні та технологічні тренди. Завдяки ОК.03 «Методика викладання фахових дисциплін» здобувачі отримують педагогічну компетентність, що включає розуміння соціокультурного контексту освіти. ОК.09 «Світові агротехнології» розширює бачення глобальних процесів в аграрному секторі та формує здатність до порівняльного аналізу. Практична підготовка, що реалізується через ПП.01 «Науково-дослідну практику» та АТ.01 «Підготовку та захист кваліфікаційної роботи», дозволяє інтегрувати отримані знання у власні дослідження, здійснювати аналіз сучасних суспільних явищ та робити відповідальні висновки щодо напрямів розвитку галузі. Освітня програма загалом створює передумови для активної громадянської позиції, екологічної відповідальності та самореалізації здобувача у професійній сфері.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ОП розроблено відповідно до предметної області спеціальності 201 «Агрономія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, що регламентується Стандартом вищої освіти України. Зміст ОП забезпечує досягнення основної цілі навчання – формування у здобувачів здатності вирішувати складні завдання у сфері агрономії з урахуванням екологічної та економічної доцільності. Теоретичне підґрунтя ОП охоплює рослинництво, управління ґрунтовими ресурсами, сортовим різноманіттям та збереження біологічного розмаїття. Структура ОП відповідає об'єктам вивчення предметної області, включає необхідні методи, технології, обладнання та програмне забезпечення для формування як фундаментальних, так і прикладних компетентностей. До змісту ОП інтегровано загальну компетентність ЗК 7, фахові компетентності ФК 9, 10, 11 і програмні результати навчання РН14–РН17. Обов'язкові ОК формують системне уявлення про технологічні процеси, природоохоронні аспекти, методи управління та аграрні інновації. Зокрема, ОК.02 «Організація підприємницької діяльності в АПК», ОК.06 «Еколого-біологічне рослинництво», ОК.10 «Системи сучасних інтенсивних технологій» та ОК.07 «Інформаційні технології в агрономії» спрямовані на забезпечення екологічної безпеки та економічної ефективності технологій. ОК.09 «Світові агротехнології» формує у здобувачів здатність адаптувати та впроваджувати світові практики у вітчизняне агровиробництво, ефективно використовуючи біокліматичний потенціал територій. ОК.03 «Методика викладання фахових дисциплін» розвиває педагогічні навички для майбутньої професійної діяльності у закладах освіти. ОК.04 «Управління персоналом» і ОК.05 «Агроконсалтинг» забезпечують формування управлінських і консультативних компетентностей в агросфері. ОК.08 «Методи і організація досліджень в агрономії» забезпечує опанування загальнонаукових і спеціалізованих методів дослідження, основ математичної статистики, що є основою для

наукової роботи здобувача. Практична складова реалізується через ПП.01 «Науково-дослідну практику» та АТ.01 «Підготовку та захист кваліфікаційної роботи», що дозволяє апробувати набуті знання та навички в умовах реального професійного середовища. Таким чином, зміст ОП повністю відповідає предметній області спеціальності, забезпечуючи досягнення визначених цілей, формування професійної компетентності та підготовку фахівців здатних до ефективної діяльності в сучасних умовах аграрного виробництва.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Структура і зміст ОП передбачають широкі можливості для формування індив. осв. траєкторії здобувачів відповідно до ЗУ «Про вищу освіту» та низки внутрішніх нормативних документів ПДАУ: Положення про організацію осв. процесу (<https://surl.li/emcuez>), Положення про забезпечення права на вибір здобувачами НД (<https://surl.li/mhvcnh>), Положення про академ. мобільність учасників осв. процесу (<https://surl.li/ysusjl>), Положення про ІНП здобувача (<https://surl.li/nzocbs>), Положення про порядок визнання РН, здобутих у неформальній та інформальній освіті (<https://surl.li/uzggyl>). Можливість вибору напрямку власної осв. траєкторії забезпечується через індив. вибір ОК варіативної частини ОП в обсязі 24 кредити ЄКТС (26,6% від загального обсягу), самостійне визначення бази практики відповідно до п. 3.4 Положення про проведення практики (<https://surl.li/ubgivi>), напрямку наук. досліджень, теми та наук. керівника кваліф. роботи, а також участь у програмах академ. мобільності. Здобувачі можуть обирати дисципліни фахового спрямування з каталогу вибіркових НД ОП (<https://surl.li/fdsuv>), переліку вибіркових дисциплін ННІ АСЕ (<https://surl.li/dvaasd>), а також, за бажанням, компоненти інших ОП, рівнів або ЗВО (академічна мобільність; результати анкетування здобувачів щодо програм академічної мобільності систематично висвітлюються на сайті ПДАУ (<https://surl.li/iltnsf>; <https://surl.li/derqrb>)). Це сприяє особистісному розвитку, розширенню професійного кругозору та підвищенню мотивації до навчання. Перелік ВК формується робочою групою ОП за координації гаранта, участі зав. кафедри, НПП, здобувачів та роботодавців, проходить обговорення на кафедрі та затверджується на Вченій раді ННІ АСЕ. Його щорічно переглядають відповідно до потреб здобувачів, запитів роботодавців та сучасних тенденцій агр. освіти. Інформування здобувачів про процедуру вибору забезпечують куратори, директорат, навч. відділ. Вони пояснюють правила, строки та алгоритм дій (<https://surl.li/xzctwt>), що відображається в ел. кабінеті студента (<https://asu.pdaa.edu.ua/>), знайомлять із силабусами дисциплін, що дозволяє здійснити усвідомлений вибір відповідно до індив. освітніх цілей. Після завершення процедури вибору здійснюється аналітична обробка даних, формуються групи для вивчення ВК, склад яких фіксується в ІНП здобувача, що затверджується директором ННІ АСЕ. Таким чином, ОП створює всі необхідні умови для реалізації права здобувачів на індив. осв. траєкторію, забезпечуючи гнучкість, варіативність та відповідність особистісним і професійним потребам. Результати опитування здобувачів щодо врахування їх побажань про процес обрання ВК доступні у відкритому доступі на сайті кафедри (<https://surl.li/rhffge>; <https://surl.li/dbyhbw>), що підтверджує прозорість та ефективність реалізації підходів до формування індивідуальної траєкторії. Під час інтерв'ювання здобувачі підтвердили обізнаність з процедурою вибору дисциплін, належне їх інформування з цього приводу та задоволеність індив. осв. траєкторією.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

ОП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів, що є важливою складовою формування професійних компетентностей. Практична підготовка реалізується через проходження науково-дослідної практики (ПП.01), загальний обсяг якої становить 10,5 кредитів ЄКТС або 11,7% загального обсягу ОП. Організація практичної підготовки здійснюється відповідно до Положення про проведення практики студентів ПДАУ (<https://surl.li/qkmqhw>), наскрізної програми практики, а також на підставі договорів з роботодавцями (відповідь на п. 3 запити). ЕГ відзначає відсутність інформації про бази практик на офіційному сайті університету та рекомендує забезпечити відкритий доступ до актуальної інформації щодо баз практичної підготовки, зокрема шляхом розміщення відповідної інформації на сайті університету, з метою підвищення прозорості та інформованості здобувачів. Науково-дослідна практика забезпечує здобуття широкого спектру загальних (ЗК 1–7) та фахових (ФК 1–11) компетентностей, а також досягнення всіх визначених в ОП результатів навчання (РН 1–17), необхідних для подальшої професійної діяльності у сфері агрономії та еколого-економічного рослинництва зокрема. За результатами проходження науково-дослідної практики здобувачі оформлюють звіт і щоденник, які проходять перевірку та оцінювання. Якість практичної підготовки оцінюється за результатами конференцій за підсумками науково-дослідної практики (<https://surl.li/luubry>) та анкетування здобувачів вищої освіти, що дозволяє аналізувати рівень їх задоволеності здобутими компетентностями та навичками. Відгуки здобувачів щодо якості та результативності проходження практики публікуються на офіційних ресурсах. Повноту та актуальність змісту програми практичної підготовки 80,37% респондентів оцінили на «високий рівень», а 14,95% – на «дуже високий рівень» (<https://surl.li/hrenvl>). Високий рівень задоволеності практичною підготовкою здобувачі підтвердили і під час інтерв'ювання. Позитивною практикою є розміщення на сайті університету форми звіту з виробничої практики (<https://surl.li/bsxsop>), висвітлення підсумків її проходження (<https://surl.li/luubry>) та проведення конференцій за підсумками проходження практики з опублікуванням тез доповідей (<https://surl.li/aosavr>). Окрім науково-дослідної практики, ОП і навчальний план передбачають проведення лабораторних (126 год.) та практичних (240 год.) занять, під час яких формуються програмні результати навчання, що є фундаментом для майбутньої професійної діяльності здобувачів. Позитивною практикою на ОП є те, що практичну підготовку здобувачів посилює залучення до освітнього процесу професіоналів-практиків, зустрічі з представниками провідних аграрних компаній та

підприємств (<https://surl.li/hniyce>), що було підтверджено під час інтерв'ювання здобувачів і роботодавців. Загалом, практична складова ОП є інтегрованою, системною та спрямованою на забезпечення високого рівня професійної підготовки випускників.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

ОП передбачає системне та послідовне набуття здобувачами соціальних навичок. Зокрема, їх формування інтегровано в структуру ОП через реалізацію ЗК 1–7 та ОК.01–ОК.10. До важливих соціальних навичок, що розвиваються у процесі навчання, належать: здатність до комунікації, критичного й аналітичного мислення, самоорганізації, роботи в команді, ефективного застосування проф. знань на практиці, формулювання проблем і пошуку їх рішень, прийняття обґрунтованих рішень, лідерство, адаптація до змін та викликів сучасного ринку праці. Це забезпечує підвищення конкурентоспроможності випускника та сприяє його проф. зростанню. Реалізація розвитку soft skills відбувається як у межах аудиторного навчання, так і через активну участь здобувачів у позанавчальній діяльності: наук. гуртках «Рослинник» і «Зернознавець» (<https://surl.li/viqmlj>; <https://surl.li/brmlgw>); олімпіадах та конкурсах студ. наук. робіт (<https://surl.li/iqoscf>); наук. конференціях (<https://surl.li/nqgyjl>); тематичних виїзних заходах (днях поля) (<https://surl.li/zneqpo>); презентаціях та публічному захисті рез-тів досліджень (<https://surl.li/ijxnvv>). Особлива увага приділяється розвитку навичок у рамках проходження наук.-дослід. практики та підготовки й захисту кваліф. роботи, під час яких здобувачі вчаться організовувати дослідницький процес, взаємодіяти з керівниками, працювати в групах, презентувати рез-ти досліджень. Крім того, здобувачі мають змогу обрати ВК з каталогу вибіркових ОК (<https://surl.li/vzaaqx>), орієнтованих на розвиток soft skills, або набувати такі навички через неформальну освіту, участь у тренінгах, вебінарах, поєднання навчання з проф. діяльністю. Визнаються результати, отримані у неформальній освіті відповідно до Положення (<https://surl.li/dihjvn>). Важливим напрямом формування soft skills є участь здобувачів у діяльності студ. Сенату (<https://surl.li/orkrhp>) та волонтерського центру «Пульс» (<https://surl.li/dxlxol>), що сприяє розвитку ініціативності, навичок командної взаємодії та лідерських якостей. Також в університеті функціонує Психологічна служба (<https://surl.li/dtmxbo>), яка сприяє розвитку соціальних навичок здобувачів шляхом надання інд. консультацій, організації вебінарів і тренінгових програм (<https://surl.li/jajskc>), спрямованих на формування емоційного інтелекту, навичок стресостійкості, командної роботи, управління конфліктами. Ефективну дію психологічної служби було підтверджено під час інтерв'ювання її керівником Плаксієнко І.Л. Під час інтерв'ювання здобувачів та представників студ. Сенату ЕГ відзначила високий рівень їх ерудованості, сформовані комунікативні навички, а також здатність ефективно презентувати рез-ти власної діяльності, демонструючи усвідомлення своєї ролі в осв. процесі та активну громадянську позицію. Таким чином, ОП цілеспрямовано сприяє розвитку соціальних навичок здобувачів, інтегруючи відповідні компетентності у навчальний процес, практичну та наукову діяльність, що забезпечує їх успішну професійну реалізацію та конкурентоспроможність.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ (<https://surl.li/eztosu>) та Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти ПДАУ (<https://surl.li/ndfymj>), частка самостійної роботи здобувачів становить від третини до двох третин загального обсягу кожної освітньої компоненти. Загальне навчальне навантаження за ОП складає 90 кредитів ЄКТС (2700 год.). На вивчення навчальних дисциплін припадає 66 кредитів ЄКТС (1980 год.), зокрема 660 год. виділено на аудиторну підготовку (33,3%), а 1320 годин (66,7%) – на самостійну роботу. Фактичне навантаження здобувачів (включно із самостійною роботою) відповідає встановленим нормам і рекомендаціям запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її основних документів. В університеті регулярно здійснюється моніторинг задоволеності здобувачів рівнем навантаження, зокрема шляхом анкетування після завершення вивчення кожної навчальної дисципліни. За результатами таких опитувань формується новий зміст робочих програм і навчального плану на наступний навчальний рік. За результатами анкетування (<https://surl.li/kmdtqc>) 97,8% респондентів зазначили, що їм достатньо часу для вивчення всіх навчальних дисциплін та виконання необхідних завдань, а 100% респондентів задоволені якістю викладання дисциплін та засвідчили, що отримують якісні освітні послуги. Методичні матеріали для самостійного вивчення дисциплін зосереджено в електронному навчальному середовищі Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua/>), що забезпечує цілодобовий доступ до ресурсів та сприяє ефективному навчанню, що було підтверджено здобувачами під час інтерв'ювання, а також членами експертної групи під час ознайомлення з платформою, до якої їм було надано доступ.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Структура ОП орієнтована на формування практичних навичок, необхідних для професійної діяльності в галузі агрономії, шляхом гармонійного поєднання теоретичної підготовки та практичного навчання. Практикоорієнтованість ОП забезпечується впровадженням освітніх компонентів, які безпосередньо відповідають

вимогам сучасного аграрного виробництва, зокрема таких, як: ОК.02 «Організація підприємницької діяльності в АПК», ОК.05 «Агроконсалтинг», ОК.06 «Еколого-біологічне рослинництво», ОК.07 «Інформаційні технології в агрономії», ОК.09 «Світові агротехнології», ОК.10 «Системи сучасних інтенсивних технологій». Зазначені ОК спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти умінь щодо ефективного застосування сучасних технологій вирощування с.-г. культур, екологічного підходу до землеробства, консультування агровиробників, впровадження ІТ-рішень у виробничу діяльність, що є надзвичайно актуальним для розвитку аграрного сектору України. Практикоорієнтованість також реалізується через проходження науково-дослідної практики (ПП.01) та виконання кваліфікаційної роботи (АТ.01), що передбачають застосування набутих знань у виробничих умовах на базі агропідприємств (<https://surl.li/ayzibm>). Це дозволяє здобувачам вищої освіти зануритися в професійне середовище, набутти досвіду аналітичної та дослідницької діяльності, розвинути здатність до вирішення практичних завдань. Важливим чинником забезпечення практичного спрямування ОП є тісна співпраця з роботодавцями, яких залучають до участі у формуванні та перегляді змісту ОП – від роботи у складі робочої групи до обговорення та рецензування ОП (<https://surl.li/hwqcaa>). Це сприяє актуалізації ОП відповідно до потреб ринку праці та забезпечує належну якість практичної складової підготовки. Крім того, важливою формою набуття практичних компетентностей є участь у гостьових лекціях за участю провідних фахівців аграрного сектору, які знайомлять здобувачів із сучасними практиками ведення аграрного бізнесу, інноваційними технологіями та викликами професійної діяльності (<https://surl.li/voochv>). Таким чином, структура освітньої програми та освітні компоненти повною мірою забезпечують її практикоорієнтованість, сприяють формуванню професійних навичок і конкурентоспроможності випускників на ринку праці. Можливість навчання за дуальною формою здобуття освіти в університеті регламентовано Положенням про дуальну форму здобуття вищої освіти у ПДАУ (<https://surl.li/zruwyt>). За результатами інтерв'ювання роботодавці виявили зацікавленість у реалізації дуальної форми здобуття освіти, яка передбачає поєднання освітнього процесу в університеті з навчанням на робочих місцях (на підприємствах, в установах та організаціях). Здобувачі також виявили зацікавленість у навчанні на виробництві. Проте на момент акредитації підготовка за дуальною формою в межах ОП не реалізується. У зв'язку з цим ЕГ рекомендовано, незважаючи на наявні документальні труднощі, розглянути можливість впровадження дуальної форми навчання за даною ОП.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

ОП забезпечує формування у здобувачів вищої освіти компетентностей, які узгоджуються з глобальними цілями сталого розвитку до 2030 року, затвердженими резолюцією Генеральної Асамблеї ООН №70/1 від 25 вересня 2015 року та визначеними Указом Президента України від 30 вересня 2019 року №722. Так, ОК.06 «Еколого-біологічне рослинництво» сприяє досягненню Цілі 2 «Подолання голоду», Цілі 12 «Відповідальне споживання і виробництво» та Цілі 15 «Збереження екосистем суші» через формування у здобувачів розуміння принципів біологічного та екологічного сталого землеробства. ОК.09 «Світові агротехнології» та ОК.10 «Системи сучасних інтенсивних технологій» спрямовані на вивчення ефективних технологій сільськогосподарського виробництва з урахуванням екологічних та енергоощадних підходів, що відповідає Цілям 2, 7, 9 та 13 – зокрема, забезпечення продовольчої безпеки, розвитку інновацій та дій щодо змін клімату. ОК.02 «Організація підприємницької діяльності в АПК» та ОК.05 «Агроконсалтинг» сприяють формуванню підприємницької культури та розвитку малого й середнього бізнесу в сільському господарстві, що підтримує Ціль 1 «Подолання бідності» та Ціль 8 «Гідна праця та економічне зростання». ОК.07 «Інформаційні технології в агрономії» готує здобувачів до цифрової трансформації агросектору, що відповідає Цілям 9 та 17 – розвиток інфраструктури та партнерств для досягнення цілей. ОК.04 «Управління персоналом» формує навички ефективного управління людськими ресурсами, розвитку лідерства та забезпечення рівних можливостей, що пов'язано з Цілями 5 «Гендерна рівність» і 10 «Зменшення нерівності». ОК.03 «Методика викладання фахових дисциплін» сприяє реалізації Цілі 4 «Якісна освіта» через підготовку фахівців, здатних передавати знання наступним поколінням. ОК.01 «Ділова іноземна мова» сприяє розширенню міжкультурного діалогу та доступу до глобальних знань, підтримуючи реалізацію Цілі 17 «Партнерство заради сталого розвитку». Компетентності щодо сталого розвитку також формуються під час науково-дослідної практики (ПП.01) та підготовки кваліфікаційної роботи (АТ.01), які можуть бути присвячені тематиці екологізації виробництва, розвитку сталих агросистем, оцінці кліматичних ризиків тощо. Таким чином, освітня програма інтегрує принципи сталого розвитку на всіх етапах підготовки здобувачів вищої освіти, забезпечуючи їх здатність впроваджувати інноваційні, екологічно відповідальні та соціально значущі рішення у професійній діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

1. Структура ОП сформована на основі логічного поєднання освітніх компонентів, що дозволяє забезпечити цілісність змісту навчання та досягнення визначених цілей ОП та програмних результатів навчання. 2. Зміст ОП спрямований на формування у здобувачів загальнокультурних та громадянських компетентностей шляхом вивчення дисциплін, що поєднують гуманітарний, соціально-економічний та професійний компоненти. 3. ОП забезпечує цілісну та комплексну фахову підготовку, яка відповідає всім складовим елементам предметної області спеціальності «Агрономія», що дозволяє сформуванню у здобувачів системне уявлення про професійну діяльність та відповідні галузеві практики. 4. ОП передбачає зручну і гнучку систему формування індивідуальної освітньої

траєкторії здобувача, яка забезпечує можливість вибору освітніх компонентів відповідно до особистісних інтересів, професійних цілей та потреб ринку праці. Результати опитування здобувачів щодо врахування їх побажань доступні у відкритому доступі на сайті університету, що підтверджує прозорість та ефективність реалізації підходів до формування індивідуальної траєкторії. 5. Практична складова ОП є інтегрованою, системною та спрямованою на забезпечення високого рівня професійної підготовки випускників. Її якість оцінюється на конференціях за підсумками науково-дослідної практики та за результатами анкетування здобувачів вищої освіти, що дозволяє аналізувати рівень їх задоволеності здобутими компетентностями та навичками. 6. Позитивною практикою є розміщення на сайті університету форми звіту з виробничої практики, висвітлення підсумків її проходження та опублікування тез доповідей за матеріалами конференцій відповідно до підсумків проходження практики. 7. Систематична комунікація з представниками аграрного бізнесу через відкриті зустрічі, гостьові лекції та консультації професіоналів-практиків посилює прикладну складову ОП і сприяє формуванню актуальних навичок у здобувачів. 8. ОП спрямована на розвиток соціальних навичок (soft skills) через зміст навчальних дисциплін, участь здобувачів у наукових гуртках («Рослинник», «Зернознавець»), олімпіадах та конкурсах студентських наукових робіт, конференціях, тематичних виїзних заходах (днів поля), тренінгах, через діяльність студентського Сенату та волонтерського центру «Пульс». 9. Для ефективного опанування матеріалу та виконання самостійної роботи здобувачі мають доступ до електронного навчального середовища Moodle. Цифрова платформа дозволяє організувати навчальний процес відповідно до принципів відкритості, доступності та інтерактивності, забезпечує постійний зворотний зв'язок між здобувачами та викладачами, а також сприяє підвищенню якості освітнього процесу. ОП «Еколого-економічне рослинництво» другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає Критерію 2 за всіма його підкритеріями. Взірцевих практик не виявлено.

Недоліки

1. Відсутність інформації про бази проходження практичної підготовки на офіційному сайті університету. 2. Підготовка за дуальною формою здобуття освіти в межах освітньої програми наразі не реалізується.

Рекомендації

1. У 2025/2026 навчальному році забезпечити відкритий доступ до актуальної інформації про бази практичної підготовки здобувачів вищої освіти, зокрема шляхом її розміщення на офіційному сайті університету, з метою підвищення прозорості та поінформованості цієї групи стейкхолдерів. 2. Розпочати практичне впровадження дуальної форми здобуття освіти в межах освітньої програми, враховуючи зацікавленість здобувачів та роботодавців.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за ОП укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти, є чіткими та зрозумілими. Вони не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті ПДАУ (<https://surl.li/wsrqsy>). На момент проведення експертизи на сайті розміщені Правила прийому до ПДАУ на 2024 рік, що враховують вимоги Умов прийому для здобуття вищої освіти, затверджених наказом МОН України 06 березня 2024 року № 266 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 14.03.2024 за № 379/41724. Правила містять детальну інформацію про етапи конкурсного відбору, вимоги до документів, конкурсні предмети, строки реєстрації та порядок проведення вступних випробувань. Ними передбачена процедура подання апеляцій. Ознак дискримінаційних обмежень у правилах прийому не виявлено. На основі проведеного аналізу ЕГ робить висновок про відповідність ОП вимогам підкритерію 3.1.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

ЕГ встановлено, що Правила прийому на навчання за ОП у 2024 році враховували особливості освітньої програми. Зокрема, передбачено проведення єдиного вступного іспиту, фахового вступного випробування та врахування мотиваційного листа при однакових балах. Вступники повинні мати освітній ступінь бакалавра або магістра. Відповідно до «Положення про приймальну комісію ПДАУ» (<https://surl.li/dawknt>), щорічно наказом ректора

формується фахова атестаційна комісія, яка розробляє та подає на затвердження голові приймальної комісії матеріали для проведення вступних випробувань, зокрема програми вступного фахового випробування. Зміст програм фахового іспиту щорічно оновлюється відповідно до актуальних вимог та оприлюднюється на сайті ПДАУ (<https://surl.li/ryhavs>). На здобуття ступеня магістра за ОП приймаються особи, які мають ступінь бакалавра (НРК6) або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста / ступінь магістра (НРК7). Мінімальний конкурсний бал для вступу на бюджетну форму навчання у 2024 році становив 130 балів, на контрактну форму – 100 балів. Правила прийому враховують особливості ОП, що є ефективним інструментом для відбору вмотивованих і здібних вступників. Правила прийому містять детальну інформацію про етапи конкурсного відбору, строки подання заяв, порядок проведення вступних випробувань, вимоги до документів та методику розрахунку конкурсного балу. Процедури конкурсного відбору забезпечують об'єктивність оцінювання, можливість подання апеляцій на результати вступних випробувань передбачена. На основі проведеного аналізу ЕГ робить висновок про відповідність ОП вимогам підкритерію 3.2.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

ПДАУ у межах ОП здійснює визнання результатів навчання, здобутих на інших ОП (зокрема під час академічної мобільності). Визнання здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу (<https://surl.li/uiwijo>) та Положення про порядок визнання і перезарахування кредитів ЄКТС (<https://surl.li/tvljqt>). Процедури є доступними для всіх учасників освітнього процесу через офіційний сайт (<https://surl.li/yumtpi>). Під час онлайн зустрічей із гарантом, НПП та здобувачами було підтверджено наявні приклади визнання результатів навчання під час академічної мобільності у 2023–2024 рр. Зокрема, результати навчання здобувачів Кузьмич Я.С., Бичкова Є.О., Домішкевича І.М. та інших були перезараховані на основі академічних довідок та сертифікатів (протоколи комісій <https://surl.li/opfvng>, <https://surl.li/faertm>, <https://surl.li/jzrxhq>). На основі аналізу ЕГ робить висновок про відповідність ОП вимогам підкритерію 3.3.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти, регламентується Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті (<https://surl.li/dihjvn>). Процедура є чіткою, відкритою і доступною через офіційний сайт та систему Moodle. Визнання здійснюється комісією на підставі поданих документів або співбесіди. ЕГ під час онлайн зустрічей підтверджено надані приклади перезарахування результатів навчання. Зокрема, за курсами на платформах Prometheus та AgriAcademy перезараховано частини ОК для здобувачів (Крупі Я., Білокінь А., Криволап Є., Маслов Д. та ін.) (<https://surl.li/zpbkum>). На основі аналізу ЕГ робить висновок про відповідність ОП вимогам підкритерію 3.4.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

1. На момент проведення експертизи на сайті ПДАУ розміщено Правила прийому, розроблені відповідно до чинного законодавства України, зокрема Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2024 році та у 2025 році. Правила є чіткими, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному веб-сайті університету та доступні для ознайомлення всім потенційним вступникам. 2. Особливості освітньої програми враховані у Правилах прийому через визначення конкурсних предметів, перезарахування кредитів ЄКТС та врахування специфіки підготовки здобувачів ОП. 3. Правила та процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти під час академічної мобільності, а також у межах неформальної та інформальної освіти, визначені відповідними положеннями, які доступні на офіційному веб-сайті ПДАУ. ЕГ підтверджує загальну відповідність ОП за Критерієм 3. ОП «Еколого-економічне рослинництво» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія» відповідає чинним вимогам за всіма підкритеріями. Взірцевих практик не виявлено.

Недоліки

1. Обмежене висвітлення специфіки освітньої програми «Еколого-економічне рослинництво» на веб-сайті ПДАУ, зокрема в частині можливостей академічної мобільності, особливостей практичної підготовки та перспектив

працевлаштування, що ускладнює формування в абітурієнтів і здобувачів повного уявлення про переваги та зміст ОП. 2. Відсутність покрокової інструкції для здобувачів щодо алгоритму визнання результатів академічної мобільності та неформальної/інформальної освіти.

Рекомендації

1. У 2025/2026 навчальному році розширити інформацію на веб-сайті ПДАУ щодо специфіки освітньої програми «Еколого-економічне рослинництво», акцентуючи увагу на можливостях академічної мобільності, практичній підготовці та перспективах працевлаштування. 2. У 2025/2026 навчальному році створити покрокову інструкцію або короткий гід для здобувачів, які б описували алгоритм визнання результатів навчання, отриманих у межах академічної мобільності та неформальної/інформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес за ОП «Еколого-економічне рослинництво» здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» для другого магістерського рівня (<https://surl.li/yzrfbv>), Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ (<https://surl.li/fkbatn>) та інших внутрішніх нормативних документів ПДАУ (<https://surl.li/othgqp>). Методи, засоби і технології навчання сприяють досягненню мети та програмних результатів навчання, що підтверджується змістом робочих програм, силабусів та навчального контенту в системі Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua/>). Під час онлайн зустрічей із НПП підтверджено, що використовуються традиційні та інноваційні форми навчання, до яких належать лекції, лабораторні, практичні заняття, самостійна дослідницька робота, практична підготовка та захист кваліфікаційної роботи. Застосовується поєднання словесних, наочних та практичних методів, а також дистанційні технології через платформи Google Meet, Zoom, Moodle. Відповідність студентоцентрованому підходу і принципам академічної свободи підтверджена під час онлайн-зустрічей ЕГ зі здобувачами і НПП. ЕГ робить висновок про відповідність ОП вимогам підкритерію 4.1.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Інформація про цілі, зміст і критерії оцінювання ОК ОП «Еколого-економічне рослинництво» розміщена на офіційному сайті ПДАУ (<https://surl.li/hnfkqg>), де оприлюднені силабуси обов'язкових (<https://surl.li/iyigxe>) і вибіркових (<https://surl.li/fvjyst>) дисциплін. Додаткові матеріали доступні через платформу Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua/>). Під час онлайн зустрічі ЕГ із здобувачами та НПП встановлено, що викладачі на першому занятті інформують здобувачів про цілі ОК, результати навчання, критерії оцінювання, структуру курсу та рекомендовані джерела. Усі учасники освітнього процесу мають доступ до системи АСУ ПДАУ (<https://asu.pdau.edu.ua/>), де відображаються оцінки, результати поточного та підсумкового контролю. ЕГ підтверджено, що інформація є своєчасною, повною та доступною.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Навчання за ОП «Еколого-економічне рослинництво» поєднується з науковою діяльністю через участь здобувачів у студентських наукових гуртках («Рослинник», «Технолог-переробник зерна та овочів», «Зернознавець»), апробацію результатів досліджень на науково-практичних конференціях (<https://surl.li/jcpzjd>), підготовку тез, наукових статей, виконання дослідницьких завдань у межах кваліфікаційних робіт. Здобувачі залучаються до досліджень у рамках наукових тем кафедри рослинництва (<https://surl.li/rlvyzg>). Практична підготовка здійснюється в лабораторіях рослинництва і якості зерна ім. Г.П. Жемели (<https://surl.li/apuzso>, <https://surl.li/eqlot>). ЕГ підтверджено активне поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП «Еколого-економічне рослинництво».

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Оновлення змісту ОК здійснюється щорічно відповідно до внутрішніх положень ПДАУ (<https://surl.li/bjbkfx>, <https://surl.li/qnxkkuu>). Викладачі, що забезпечують реалізацію ОП «Еколого-економічне рослинництво», мають наукові публікації у виданнях, що індексуються в базах Scopus і Web of Science. Зокрема, результати публікацій Гангура В. були використані для оновлення змісту дисциплін «Еколого-біологічне рослинництво» та «Управління якістю продукції рослинництва» (<https://surl.li/yntqhm>). Завдяки міжнародному підвищенню кваліфікації Міленко О. оновлено зміст ОК «Світові агротехнології» та «Методологія формування агротехнологій» (<https://surl.li/nudzjr>; <https://surl.li/myfatr>). Оновлення ОК «Сучасні агротехнології» здійснено Філоненком С. на основі стажувань у Польщі (<https://surl.li/zkkiuy>) та участі у наукових заходах. Марініч Л. оновила зміст дисципліни «Ресурсоощадні агротехнології» після стажування у 2023 році (<https://surl.li/opslej>; <https://surl.li/secgwh>). Практичний досвід, здобутий у виробничих стажуваннях у ДП «Дослідне господарство «Степне» та ТОВ «Арніка Органік» у 2023–2024 рр., використовується для оновлення обов'язкових ОК.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Інтернаціоналізація діяльності ПДАУ здійснюється відповідно до «Стратегії інтернаціоналізації до 2030 року» (<https://surl.li/ydkkdr>). ПДАУ є членом консорціуму e-VERUM, має відкритий доступ до міжнародних наукових баз Scopus, Web of Science, Bentham Science, Thomson Reuters (<https://surl.li/bblkyg>; <https://surl.li/nuaqcv>). Під час онлайн зустрічей ЕГ із НПП і здобувачами встановлено, що вони активно залучені до міжнародної академічної мобільності та участі у закордонних стажуваннях. Це також підтверджується наявною на сайті ПДАУ інформацією за посиланнями – <https://surl.li/rzqvln>; <https://surl.li/zbqphy>. На базі ПДАУ функціонують Центр міжнародної освіти (<https://surl.li/slyznq>) і Центр європейської освіти та іноземних мов (<https://surl.li/qegkky>). Для реалізації ОП «Еколого-економічне рослинництво» укладено Меморандум про співпрацю з Інститутом ґрунтознавства та рослинництва м. Пулави (Польща) (<https://surl.li/uqdvsg>). Наявна участь іноземних викладачів у реалізації ОП (<https://surl.li/kwjaju>; <https://surl.li/rtaiuy>), що підтверджує використання у навчальному процесі міжнародних практик.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

1. Освітній процес відповідає законодавству України. 2. Методи і технології навчання забезпечують досягнення мети та програмних результатів навчання й відповідають студентоцентрованому підходу та академічній свободі здобувачів. 3. Активно реалізовано поєднання навчання і досліджень, систематично оновлюються ОК відповідно до сучасних наукових досягнень, успішно реалізується стратегія інтернаціоналізації. ОП «Еколого-економічне рослинництво» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» відповідає Критерію 4 за всіма підкритеріями. Взірцевих практик не виявлено.

Недоліки

Обмежений рівень академічної мобільності науково-педагогічних працівників та недостатнє використання англomовних матеріалів у навчальному процесі.

Рекомендації

З 2025/2026 навчального року продовжити розширення академічної мобільності НПП та збільшити використання англomовних матеріалів у навчальному процесі.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють констатувати досягнення програмних результатів та регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ (<https://surl.li/nobdof>); Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ (<https://surl.li/hqdsch>). Терміни контрольних заходів регламентуються графіком освітнього процесу та розкладом навчання на поточний семестр, що затверджуються керівництвом ПДАУ та розміщуються на офіційному сайті ЗВО до початку семестру. На сайті ЗВО у відкритому доступі на сторінці ННІ АСЕ (<https://surl.li/jctebu>), а також на платформі Moodle містяться силабуси та робочі програми ОК, що викладаються за даною ОП, в яких у розділі «Оцінювання результатів навчання» наведені критерії оцінювання. Під час формування цих критеріїв по кожному ОК, НПП наводять у них «Схему нарахування балів», де вказують максимальну кількість балів із кожної теми та всіх видів робіт, які виконують здобувачі вищої освіти. При цьому сумарна оцінка має становити 100 балів. На початку вивчення ОК НПП повідомляють інформацію про розміщення РП та силабусів, критерії оцінювання, методи, форми контролю та розподіл балів за певними видами робіт. Перед початком науково-дослідної практики керівники проводять інформаційні зустрічі щодо її проведення, форми підсумкового контролю та критерії її оцінювання. Контрольні заходи з ОК включають поточний і підсумковий контроль. Форма контрольних заходів визначена навчальним планом для кожної окремої ОК і може бути у вигляді заліку, диференційованого заліку, екзамену. Форма проведення екзамену визначається науково-педагогічним працівником. Екзамен може бути проведений в усній формі (із використанням екзаменаційних білетів), або ж у письмовій формі (із використанням тестів). Поточний контроль певної ОК може виступати у вигляді усного опитування, тестування, здачі і захисті практичних та самостійних робіт, захисті курсових робіт і звітів з практик. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в університеті проводиться за 100-бальною, 4-бальною, 2-бальною шкалою та Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС). Результати поточного та підсумкового контролю фіксуються в електронному журналі, до якого здобувачі вищої освіти мають доступ через свій кабінет у системі АСУ ПДАУ. З метою постійного вдосконалення освітнього процесу, проводиться опитування студентів, щодо якості викладання дисциплін (<https://surl.li/acfgim>). Отримані результати аналізуються, обговорюються на засіданні кафедри та враховуються з метою подальшого поліпшення освітнього процесу. У ході бесід здобувачі підтвердили, що вчасно отримують інформацію про особливості ОК та поточний рейтинг рівня знань. Таким чином, форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачів вищої освіти результатів навчання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Форма атестації здобувачів вищої освіти в ПДАУ за спеціальністю 201 Агрономія РВО «Магістр» ОП «Еколого-економічне рослинництво» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, що відповідає «Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 201 «Агрономія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти» (<https://surl.li/nbzuas>). Рекомендації щодо підготовки та захисту кваліфікаційних робіт здобувачів відображені в «Методичних рекомендаціях до виконання кваліфікаційної роботи» (<https://surl.li/jwlpur>), а також розміщені на офіційній сторінці Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології (<https://surl.li/tpmppk>). Теми кваліфікаційних робіт визначаються та розробляються випусковою кафедрою. Здобувачі вищої освіти обирають тему кваліфікаційної роботи за орієнтовним переліком тем кваліфікаційних робіт або можуть запропонувати свою тему роботи. Також тема кваліфікаційної роботи може бути запропонована стейкхолдерами або в результаті виконання науково-дослідної роботи кафедри. Тематика робіт стосується еколого-біологічних технологій вирощування с.-г. культур, зокрема біологізації вирощування, оптимізації використання добрив, добору сортів та ін. Термін виконання кваліфікаційної роботи визначається графіком освітнього процесу, вона виконується згідно календарного плану і завдання, погодженого із науковим керівником та затвердженого завідувачем кафедри. На кафедрі складається графік консультацій наукового керівника, згідно з яким відбувається систематична співпраця здобувача і керівника щодо виконання кваліфікаційної роботи. Здобувачі вищої освіти під час підготовки до захисту кваліфікаційної роботи апробують її матеріали на конференціях, семінарах та інших наукових заходах; проходять попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі і отримують допуск до захисту; проходять перевірку на наявність запозичень (оригінальність) в тексті виконаної роботи. Кваліфікаційна робота має обсяг близько 45-50 с. друкованого тексту і містить такі обов'язкові структурні елементи: титульний аркуш; завдання на кваліфікаційну роботу; анотацію; зміст; вступ; розділи кваліфікаційної роботи; висновки; список використаних джерел; додатки. До роботи додаються рецензії від фахівця галузі, відгук наукового керівника, довідка про перевірку на плагіат. Порядок захисту кваліфікаційної роботи визначається Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у ПДАУ (<https://surl.li/sqwxyz>). Захист здійснюється на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії. Під час захисту ведеться протокол засідання ЕК. Отже, ЕГ встановлено, що форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Чіткість та зрозумілість правил проведення контрольних заходів регламентується: Положенням про організацію освітнього процесу (<https://surli.li/nobdof>); Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (<https://surli.cc/tmxzek>); Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (<https://surli.li/nznhim>); Положенням про організацію самостійної роботи (<https://surli.cc/oaqdb>); Положенням про проведення практики студентів (<https://surli.li/kkluc>); Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію (<https://surli.li/ncjirx>); Положенням про порядок визнання та перезарахування кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи при вступі до ПДАУ (<https://surli.li/vhpwid>); Положенням про порядок визнання результатів, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти (<https://surli.lu/yegdie>). У РП ОК, силабус та в електронному навчальному середовищі Moodle зазначені процедури проведення контрольних заходів. Доступність РП та силабусів забезпечується розміщенням їх на офіційній сторінці ННІ АСЕ. Розклад екзаменів розміщується у системі АСУ ПДАУ. Об'єктивне оцінювання результатів навчання регламентується Кодексом академічної доброчесності (<https://surli.li/dtnmiv>) і Кодексом етики викладача та здобувачів (<https://surli.cc/bbvji>), Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів (<https://surli.li/akqhoe>) та досягається веденням електронного журналу в АСУ. Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу (<https://surli.li/nobdof>); Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію (<https://surli.li/ncjirx>); Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (<https://surli.cc/tmxzek>). Здобувач може подати апеляцію на результати складання екзамену на ім'я директора ННІ АСЕ. На основі заяви розпорядженням директора ННІ АСЕ створюється комісія для її розгляду. У разі незгоди здобувача з результатом проведення підсумкової атестації, він подає апеляцію на ім'я ректора ПДАУ. Розпорядженням першого проректора створюється комісія для її розгляду. Розгляд апеляції відбувається у присутності здобувача. Процедура повторного проходження контрольних заходів визначена Положенням про оцінювання результатів навчання з во в ПДАУ (<https://surli.cc/tmxzek>). У разі виявлення конфлікту інтересів, який унеможливає об'єктивне оцінювання здобувача, він може звернутись до омбудсмена. Для врегулювання конфліктів інтересів також діє Студентський Сенат університету (<https://surli.li/xozids>). В університеті працює скринька довіри для анонімного звернення (<https://surli.li/bjeiaj>). За результатами зустрічей зі студентами було встановлено, що їм зрозумілі правила проведення контрольних заходів, а випадків подання апеляцій на результати їх складання не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У закладі політика та принципи дотримання академічної доброчесності є чіткими і зрозумілими. Стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності викладені і регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу у ПДАУ (<https://surli.li/nobdof>); Кодексом академічної доброчесності ПДАУ (<https://surli.li/utotlz>); Кодексом про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАУ (<https://surli.li/clkfik>); Положенням про групу сприяння академічній доброчесності в ПДАУ (<https://surli.li/oxutlr>); Положенням про комісію з академічної доброчесності (<https://surli.li/jotqv>); Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://surli.li/aofir>); Порядком перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень (<https://surli.li/txgliz>); Положенням про комісію з етики та управління конфліктами (<https://surli.li/vlplyb>); Порядком скасування рішень про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (<https://surli.lu/jkrvsi>). Всі документи доступні у відкритому доступі на сайті установи. Учасники освітнього процесу та адміністративний персонал обізнані про принципи академічної доброчесності та шляхи їх впровадження. Загальна координація, популяризація принципів та норм АД покладена на Групу сприяння академічній доброчесності, Комісію з етики та управління конфліктами у ПДАУ та Комісію з академічної доброчесності ННІ АСЕ. Їх засідання проводяться у разі встановлення фактів порушення академічної доброчесності. У ПДАУ є електронна скринька vu@pdau.edu.ua та скринька довіри (<https://surli.li/smltaz>), куди студенти можуть звернутися до комісії з етики та управління конфліктами. З метою популяризації академічної доброчесності в університеті проводяться анкетування учасників освітнього процесу (<https://surli.cc/bpcyha>); здобувачі вищої освіти перед початком навчання підписують Декларацію про академічну доброчесності; проводиться щорічний конкурс студентських відеороликів на тему академічної доброчесності; учасники освітнього процесу залучаються до участі у семінарах та вебінарах, та ін. Для забезпечення академічної доброчесності в університеті застосовується системи автоматизованого виявлення плагіату «Turnitin» та «StrikePlagiarism». Наукові та кваліфікаційні роботи розміщуються в електронному репозитарії для оприлюднення (<https://surli.li/zdumkr>). За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до академічної відповідальності (попередження, повторне проходження оцінювання, повторне вивчення ОК, винесення догани, відрахування із ЗВО). Здобувачі освіти вчасно та регулярно ознайомлюються з правилами дотримання академічної

добросовісності під час навчання, процедурами контролю за їх виконанням, що підтверджено під час зустрічі у фокус-групах. При реалізації ОП не було виявлено випадків недотримання академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти та НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

1. У ПДАУ розроблені, діють і розміщені у вільному доступі на офіційній сторінці Положення та інші нормативні документи, які регламентують контрольні заходи та види оцінювання здобувачів вищої освіти, академічну доброчесність. 2. Під час реалізації ОП застосовуються різноманітні форми і методи контрольних заходів, які проходять у формі усних опитувань та перевірки виконаних завдань, у формі письмового опитування та тестування. Здобувачі своєчасно ознайомлюються з формами контрольних заходів та критеріями оцінювання навчальних досягнень, які відображено в РП та силабусах, а також в АСУ ПДАУ. 3. Учасники освітнього процесу та адміністративний персонал обізнані щодо принципів академічної доброчесності та шляхів їх впровадження. У ЗВО активно проводиться популяризація принципів академічної доброчесності, діє офіційна система перевірки робіт на доброчесність за допомогою програм «Turnitin» та «StrikePlagiarism». 4. У ЗВО діє чітка і зрозуміла політика та процедура вирішення конфліктних ситуацій, що є доступною для всіх учасників освітнього процесу. Працює омбудсмен, електронна скринька vyo@pdau.edu.ua та скринька довіри для анонімного звернення або отримання консультації. ОП «Еколого-економічне рослинництво» другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає Критерію 5 за всіма його підкритеріями. Взірцевих практик не виявлено.

Недоліки

Недостатнє забезпечення об'єктивності оцінювання результатів навчання.

Рекомендації

З 2025/2026 навчального року з метою забезпечення об'єктивності оцінювання результатів навчання проводити контрольні заходи за освітніми компонентами за участі не менше двох викладачів.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Експертна група встановила, що професійна кваліфікація викладачів достатня для реалізації освітньої програми. Викладання ОК за ОП забезпечують 10 НПП: 7 (70,0%) – кандидатів наук, 3 (30,0%) – доктор наук, атестат доцента мають 6 (60,0%), професора – 2 (20,0%), старшого наукового співробітника – 1 (10,0%) НПП. Кваліфікація НПП ОК (згідно Таблиці 2 ВС та додаткової інформації, наданої відповідно запиту) відповідає вимогами п. 38 Ліцензійних вимог. Так всі НПП, що задіяні до викладання за ОП, займаються науковою роботою що підтверджується науковими публікаціями у наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України, до НМБД Scopus, Web of Science, дотичними до дисциплін, що викладаються, регулярно приймають участь у професійно-орієнтованих конференціях, виставках, семінарах. НПП є визнаними експертами у галузі еколого-економічного рослинництва, зокрема Гангур В. В., Міленко О.Г., Міщенко О. В. є членами Громадської спілки «Полтавське товариство сільського господарства». Гангур В. В. є членом Полтавської обласної громадської організації «Офіційна сільськогосподарська дорадча служба». Маренич М. М. та Юрченко С.О. є членами Всеукраїнської ГО «Українське товариство генетиків і селекціонерів ім. М.І. Вавилова». Матвієнко Л.Г. – членкиня міжнародного наукового співтовариства «Центр українсько-європейського наукового співробітництва» та Української асоціації перекладачів. Оніпко В. В. та Сердюк О. І. - членкині громадської організації «Міжнародна фундація науковців та освітян» IESF, (м. Київ, Україна). Оніпко В. В. – членкиня Громадської організації Полтавського відділення Українського географічного товариства. Писаренко С. В. є членом Полтавської громадської організації «Офіційна сільськогосподарська дорадча служба»; Громадської організації «Міжнародна фундація науковців та освітян» IESF; ГО «Прогресивні» та її осередків на базі українських закладів освіти (острівців); Полтавського місцевого осередку Громадської організації «Українське

товариство товарознавців і технологів» на базі Полтавського державного аграрного університету та ін. Маренич М. М. є експертом Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та робочої групи з розробки Стратегії розвитку Полтавської області на 2021-2027 рр., що підтверджено під час зустрічі у фокус-групах.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Конкурсний відбір викладачів, які задіяні на ОП проводиться відповідно Закону України Про освіту, Закону України Про вищу освіту, Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності та Положення про порядок обрання та прийняття на роботу. (<https://surl.li/pigjhf>). Оголошення про конкурсний відбір та процедура конкурсного відбору майбутніх викладачів є достатньо прозорою, інформація щодо заміщення вакантної позиції, як і зазначено у відомостях самооцінювання, завчасно публікується на офіційному сайті університету. Особи, які приймають участь у конкурсі на заміщення вакантних посад, повинні мати вищу освіту і відповідати вимогам, встановленим до НПП; постійно підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність; забезпечувати високий рівень викладання ОК відповідно до ОП; дотримуватися принципів академічної доброчесності, впроваджують наукові здобутки в освітній процес. Також враховуються результати опитування здобувачів вищої освіти «Викладач очима здобувача вищої освіти» (<https://surl.li/ieigca>). ПДАУ активно сприяє розвитку викладацької майстерності НПП. Важлива роль в стимулюванні розвитку викладацької майстерності НПП належить системі рейтингування, що регламентовано Положення про рейтингове оцінювання роботи НПП ПДАУ (<https://surl.li/tgchke>). Підтвердження цієї інформації експертна група отримала під час спілкування з адміністрацією та НПП університету.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

ПДАУ залучає до реалізації освітнього процесу роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі під час обговоренні змісту та рецензуванні ОП (Корецький О.Є., к.с.-г.н., директор ТОВ «Поле знань»; Бідаш Ю.І., к.с.-г.н., голов. агроном ТОВ «Рост-Агро»; Палій О.Б., Казаков М.М., ДАПР ПОВА; Павлюк О.О., к.с.-г.н., голов. агроном ТОВ «Полтава сад»; Сокирко М.П., к.с.-г.н., директор ПДСГДС ім. М.І. Вавилова). ННІ АСЕ налагоджено постійний контакт з провідними фахівцями галузі на основі укладених договорів про співпрацю (<https://surl.li/lkvnsk>). Студенти проходять практику на провідних підприємствах галузі, відповідно до переліку баз практик (<https://surl.li/oxmhvd>), отримуючи цінний досвід роботи. Систематично професіонали-практики залучаються до проведення лекційних та занять в умовах виробництва (<https://surl.li/oxmhvd>, <https://surl.li/sfqvsx>, <https://surl.li/gexezj>, <https://surl.li/mmexkx>), а також до виконання науково-дослідних робіт (<https://surl.li/idcexo>). До проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти залучаються експерти у галузі, зокрема, у 2024 р. головами екзаменаційних комісій були Дегодюк С., ННЦ «ІЗ НААН»; Стригун О., Інститут захисту рослин НААН. Роботодавці залучаються до проведення анкетування щодо якості підготовки здобувачів вищої освіти (<https://surl.li/cc/zynupe>). Зазначений факт підтвердився при онлайн зустрічі з роботодавцями, де вони засвідчили факти співпраці та їх участі в освітньому процесі, а також окреслили проблеми які є на даний час і шляхи їх вирішення. Крім того, під час інтерв'ювання роботодавці виявили зацікавленість у реалізації дуальної форми здобуття освіти, яка передбачає поєднання освітнього процесу в університеті з навчанням на робочих місцях (на підприємствах, в установах та організаціях). Позитивною практикою є участь роботодавців в оновленні матеріально-технічної бази ННІ АСЕ, що було підтверджено під час зустрічі з роботодавцями. Отже, ЗВО продемонстрував, що освітній процес за ОП здійснюється за активного залучення роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі з можливістю отримання практичного досвіду в провідних установах, що свідчить про позитивні практики.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

Керівництво ПДАУ стимулює професійний розвиток НПП, які залучені до реалізації ОП шляхом морального та матеріального заохочення. Для цього в університеті діє Колективний договір (<https://surl.li/rebsxo>); Положення про встановлення доплат і надбавок працівникам ПДАУ (<https://surl.li/tcqcfy>); Положення про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам ПДАУ (<https://surl.li/eratac>); Положення про преміювання, надання матеріальної допомоги працівникам ПДАУ (<https://surl.li/cc/dvwiub>). Ряд НПП відзначені грамотами й подяками ректора, міського голови м. Полтави, Департаменту агропромислового розвитку Полтавської ОВА. Працівники ННІ АСЕ відзначені грамотами й подяками МОН, КМУ, Верховної ради, мають почесні звання. Розвиток викладацької майстерності здійснюється шляхом організації і проведення тренінгів, участі у конференціях різних рівнів, онлайн-навчаннях, зустрічах з фахівцями-практиками, публікації наукових статей у фахових виданнях, у виданнях, що входять до НМБД Scopus та WoS, проходженні міжнародних підвищень кваліфікації. Підвищення кваліфікації відбувається в ЗВО, наукових установах та університетах-партнерах за кордоном. НПП мають можливість професійного розвитку за рахунок реалізації права на академічну мобільність, що регламентується Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу в ПДАУ (<https://surl.li/dbaddk>). Важлива роль у стимулюванні розвитку викладацької майстерності НПП належить системі

рейтингування, що регламентовано Положення про рейтингове оцінювання роботи НПП ПДАУ (<https://surl.li/tgchke>). Професійному розвитку викладачів ОП також сприяє систематичне опитування здобувачів вищої освіти «Викладач очима здобувачів вищої освіти» (<https://surl.li/tkqkzg>). Підтвердження цієї інформації експертна група отримала під час спілкування з адміністрацією та НПП університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

1. Професійна кваліфікація викладачів достатня для реалізації освітньої програми. Викладання ОК за ОП забезпечують 10 НПП: 7 (70,0%) – кандидатів наук, 3 (30,0%) – доктор наук, атестат доцента мають 6 (60,0%), професора – 2 (20,0%), старшого наукового співробітника – 1 (10,0%) НПП. Кваліфікація НПП ОК відповідає ліцензійним вимогам провадження освітньої діяльності, в тому числі наявність не менше 4 досягнень у професійній діяльності за останні п'ять років. 2. Процедури конкурсного відбору є чіткими, прозорими і дозволяють залучати до реалізації ОП висококваліфікованих НПП, здатних забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП. 3. Професійний розвиток викладачів забезпечується системою рейтингування, опитуванням здобувачів вищої освіти, підвищенням кваліфікації та стажуваннями. Проводиться стимулювання рівня професійного розвитку викладачів. 4. Представники роботодавців активно залучені до реалізації освітнього процесу (оновлення змісту освітньої програми, участі у конференціях різних рівнів, круглих столах та ін., проведеннях лекцій та виїзних занять в умовах виробництва, оновлення матеріально-технічної бази). ОП «Еколого-економічне рослинництво» другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає Критерію 6 за всіма його підкритеріями. Взірцевих практик не виявлено.

Недоліки

Обмежений рівень академічної мобільності науково-педагогічних працівників.

Рекомендації

У 2025/2026 навчальному році з метою підвищення якості освітнього процесу підвищити академічну мобільність НПП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

За результатами огляду матеріально-технічної бази навчально-наукового інституту ННІ АСЕ експертною групою встановлено, що випускові кафедри мають розвинену матеріально-технічну базу, яка забезпечує впровадження сучасного й ефективного освітнього процесу (<https://surl.li/cjbsmf>). Аналіз додаткових документів, на які був запит ЕГ, й аналіз надходжень з держбюджету та коштів з інших джерел (<https://surl.li/gqzoaz>) показали, що регулярно відбувається оновлення обладнання, також за підтримки стейкхолдерів. Бібліотечний фонд ЗВО (<https://surl.li/cc/kvcfor>) налічує понад 400 тисяч примірників літератури. Наявний електронний каталог бібліотеки (<https://surl.li/fvpywx>), де у зручному форматі можна знайти літературу за змістом ОП. Було з'ясовано, що ЗВО забезпечує доступ до міжнародних наукометричних баз, проте зафіксовано недостатній рівень поінформованості здобувачів щодо можливостей їх використання. Під час огляду МТБ з'ясовано, що загалом в інституті функціонують чотири комп'ютерні аудиторії. Комп'ютерна інфраструктура забезпечена безоплатним доступом до інтернет-ресурсів; ЕГ було запевнено, що на персональних комп'ютерах використовується ліцензійне програмне забезпечення (ARCGIS, DIGITALS, AutoCAD, Statistica, MS Office 365). ЕГ було підтверджено, що всі лекційні аудиторії обладнані сучасними мультимедійними засобами, а лабораторії – сучасною технікою. До структури інституту входять спеціалізовані лабораторії: Науково-дослідна лабораторія якості зерна ім. Г. П. Жемели та Навчально-наукова лабораторія рослинництва і кормовиробництва. Було встановлено, що навчально-методичні матеріали розміщені на платформах дистанційного навчання Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua/>). Автоматизована система управління

(АСУ, <https://asu.pdaa.edu.ua/>) забезпечує гнучке регулювання та вдосконалення освітнього процесу. Навчальний процес відбувається у п'яти корпусах, розміщених компактно в межах одного кампусу. Практичні заняття активно проводяться в приміщеннях Науково-виробничого центру селекції та насінництва польових культур, а також на дослідному полі, де функціонують селекційні, колекційні й насінницькі ділянки. Тут же компанія «Монсанта-Насіння» здійснює агроекологічне випробування гібридів ріпаку та кукурудзи, до якого активно залучаються здобувачі освітньої програми (<https://surl.li/grqngs>). Було з'ясовано, що здобувачі мають можливість проживати у шести гуртожитках ПДАУ, які мають більше, ніж 1500 ліжко-місць (<https://surl.li/zdwwqz>). В межах ЗВО функціонує медичний пункт (<https://surl.li/bfjwff>). Окрім того, до послуг учасників освітнього процесу входять: культурно-мистецький корпус, студентський парк, 5 тимчасових укриттів, 2 їдальні, спортивні зали і майданчики, мистецькі колективи, клуби за інтересами, автошкола й пункт незламності (<https://surl.li/dykaa>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Полтавський державний аграрний університет забезпечує безоплатний доступ здобувачів освіти до сучасної інформаційної інфраструктури та навчальних ресурсів. З метою врахування потреб учасників освітнього процесу налагоджено ефективну комунікацію через систему регулярних опитувань (surl.li/oxzffz). Під час інтерв'ювань у фокус-групах, з'ясовано, що адміністрація ЗВО активно співпрацює з органами студентського самоврядування (surl.li/lvbpbm). Усі навчальні матеріали систематизовані та доступні на платформі дистанційного навчання Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua/>). ЄГ встановлено, що у разі надзвичайних ситуацій, навчальний процес оперативно організовується у форматі відеоконференцій за допомогою сервісу Google Meet. Розклад занять своєчасно доводиться до відома учасників освітнього процесу через автоматизовану систему управління (АСУ ПДАУ). Для поглибленого вивчення іноземних мов здобувачі можуть скористатися можливостями мовного центру (<https://surl.li/vrtpbz>) та Центру європейської освіти й іноземних мов (<https://surl.li/kvbjhr>). Мовну підготовку проходять також і науково-педагогічні працівники. Захист прав і інтересів учасників освітнього процесу покладено на омбудсмена освітнього процесу (<https://surl.li/zxjlag>). Встановлено, що ЗВО надає комфортні умови проживання в гуртожитках, на території кампусу функціонують дві їдальні та мережа точок харчування. До послуг здобувачів – спортивні майданчики, тренажерні зали, культурно-мистецький корпус № 5 і спортивно-оздоровчий табір у селі Петрівка. Поряд з тим ЄГ встановлено, що ПДАУ також надає підтримку внутрішньо переміщеним особам: частина з них знайшла прихисток в університеті, а у співпраці з благодійною організацією «Право на захист» реалізуються спеціальні освітні ініціативи для ВПО.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Санітарно-технічний стан будівель і приміщень Полтавського державного аграрного університету відповідає чинним експлуатаційним вимогам. Встановлено, що у всіх навчальних корпусах на кожному поверсі розміщені плани евакуації, а санітарний та протипожежний стан підтверджено відповідними службами. Інструктажі з техніки безпеки для здобувачів освіти проводяться перед початком лабораторних занять відповідно до встановленого регламенту (<https://surl.li/wcdgka>). За необхідності учасники освітнього процесу забезпечуються засобами індивідуального захисту. У ПДАУ підготовлено спеціально обладнані приміщення для тимчасових укриттів. Такі приміщення укомплектовані необхідним інвентарем, ліхтариками, аптечками, вогнегасниками, а також мають кімнати для проведення занять і санітарні приміщення. ЄГ з'ясовано, що побутові умови та соціальна атмосфера в гуртожитках сприяють комфортному й безпечному проживанню. Організовано чергування викладачів, а загальну відповідальність за безпечність освітнього середовища несе адміністративно-господарська частина університету. Під час інтерв'ювань у фокус-групах, встановлено, що упродовж функціонування освітніх програм випадків травмування учасників процесу зафіксовано не було. В університеті діє психологічна служба (<https://surl.li/gmewkl>), яка активно взаємодіє як з учасниками освітнього процесу, так і з внутрішньо переміщеними особами. Для здобувачів з особливими освітніми потребами впроваджено «Стратегію розвитку інклюзивного освітнього середовища в ПДАУ до 2030 року» (<https://surl.li/okusqs>) та «Порядок супроводу осіб з інвалідністю...» (<https://surl.li/jbgwpg>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

У ході інтерв'ювань ЄГ у різних фокус-групах встановлено, що на початку кожного навчального року здобувачі вищої освіти проходять ознайомлення з основними положеннями освітньої програми, переліком освітніх компонентів та формами організації освітнього процесу. Після самостійного аналізу запропонованих варіантів освітніх компонентів, здобувачі обирають освітні компоненти індивідуальної освітньої траєкторії. Усі заняття проводяться згідно з розкладом, сформованим відповідно до навчальних планів і навантаження викладачів. Актуальний розклад постійно доступний у відкритому доступі на сайті університету в автоматизованій системі управління (<https://asu.pdau.edu.ua/>). Кожен здобувач має персональний кабінет з індивідуальним логіном і

паролем для доступу. У процесі викладання освітніх компонентів широко застосовуються інтерактивні методи, мультимедійні засоби та сучасні форми подання навчального матеріалу. ЕГ було підтверджено, що для формування професійних компетентностей та ознайомлення з практичними аспектами фаху до участі в освітньому процесі залучаються провідні науковці та фахівці-практики. У разі надзвичайних ситуацій та потреби у дистанційній формі навчання, освітній процес організовується з використанням платформ Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua/>) та Google Meet. Для здобувачів пільгових категорій передбачено безкоштовне навчання, забезпечення місцем у гуртожитку та надання соціальної стипендії. Університет активно сприяє участі здобувачів у соціальних, наукових, спортивних і громадських заходах, що організовуються за підтримки ректорату, директорату, студентської ради та профкому. Комунікація між кураторами та студентами підтримується як у навчальних аудиторіях, так і поза межами занять – під час чергувань у гуртожитках, проведення виховних заходів, тематичних бесід та лекцій. В ході інтерв'ювань ЕГ впевнилась, що психологічну та соціальну підтримку забезпечує психологічна служба (<https://surl.li/gmewkl>), а також омбудсмен освітнього процесу (<https://surl.li/cc/zxjlag>). Додаткову підтримку здобувачам надає студентська рада інституту (<https://surl.li/xkpcnc>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

У Полтавському державному аграрному університеті створено всі необхідні умови для реалізації освітніх потреб та інтересів здобувачів з особливими освітніми потребами. Важливим нормативним документом, що регламентує відповідну діяльність, є Стратегія розвитку інклюзивного освітнього середовища в ПДАУ до 2030 року (<https://surl.li/okusqs>). ЕГ встановлено, що інфраструктура університету адаптована для забезпечення інклюзивного навчання: територія, будівлі та приміщення оснащені елементами доступності. Організовано безперешкодне пересування кампусом, функціонує паркувальний майданчик, облаштовано зручні під'їзди до корпусів для осіб, які пересуваються на візках. У приміщеннях відсутні пороги, встановлені широкі двері та коридори, змонтовано пандуси, а сходи позначені контрастними жовтими смугами, що полегшує орієнтацію для осіб зі зниженим зором. Здобувачам цієї категорії забезпечено доступ до електронних навчально-методичних матеріалів, психологічну підтримку, а за потреби – місце в гуртожитку (<https://surl.li/eoidpn>). Супровід здобувачів з особливими потребами покладено на кураторів академічних груп, психологічну службу та омбудсмена освітнього процесу. ЗВО зазначається, що впродовж існування освітньої програми зазначеної категорії здобувачів не було.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ході інтерв'ювань ЕГ ряду фокус-груп встановлено, що у Полтавському державному аграрному університеті впроваджено чіткі механізми попередження та вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних із проявами дискримінації чи корупції. Захист прав учасників освітнього процесу регламентується Положенням про протидію булінгу (<https://is.gd/ydybH2>) та Положенням про організацію освітнього процесу (<https://is.gd/M2pqdL>). Моніторинг дотримання прав здобувачів та викладачів здійснює омбудсмен освітнього процесу спільно з помічником (<https://is.gd/GngSEs>). Робота омбудсмена спрямована на забезпечення правової безпеки освітнього середовища, формування правової культури й упередження можливих порушень. Діяльність ведеться на засадах незалежності, об'єктивності, справедливості, гуманності, ініціативності, відповідальності та відкритості. Для зворотного зв'язку та подання скарг у ПДАУ функціонують анонімні скриньки довіри, онлайн-форма, а також вказані телефони довіри на офіційному сайті. Психологічна служба університету (<https://surl.li/gmewkl>) надає кваліфіковану підтримку всім учасникам освітнього процесу. Перед кожною заліково-екзаменаційною сесією викладачі проходять інструктажі щодо норм антикорупційного законодавства. Повідомити про випадки корупції, дискримінації чи інші правопорушення з боку працівників ПДАУ можна згідно з Порядком подання та розгляду скарг здобувачів вищої освіти (<https://is.gd/sHVKtn>), як у письмовому, так і в електронному форматі. В університеті також працює уповноважений з питань запобігання та виявлення корупції. ЗВО зазначається, що упродовж реалізації освітнього процесу не було зафіксовано жодного випадку конфліктної ситуації чи порушення прав учасників навчального середовища.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

1. Наявна матеріально-технічна база та ліцензійне програмне забезпечення дозволяє досягти результатів навчання за всіма освітніми компонентами. 2. Наявне навчально-методичне забезпечення сприяє досягненню результатів навчання за всіма освітніми компонентами. 3. Заклад вищої освіти забезпечує організаційну та інформаційну підтримку навчання у дистанційному форматі під час змішаного та дистанційного навчання. 4. ПДАУ забезпечує реалізацію інклюзивних політик освітньої діяльності та безбар'єрного простору у своїх приміщеннях. 5. Політика та процедура вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО визначені комплексом нормативно-правової бази та дотримуються їх виконання. ЕГ підтверджує повну відповідність за підкритеріями 7.1–7.6. Взірцевих практик не виявлено.

Недоліки

За Критерієм 7 суттєвих недоліків не виявлено. Водночас зафіксовано недостатню обізнаність здобувачів вищої освіти щодо використання міжнародних наукометричних баз, що є важливою складовою науково-дослідної діяльності.

Рекомендації

1. Ректорату ЗВО, дирекції ННІ, завідувачам випускових кафедр та гаранту ОП продовжувати динамічний напрям удосконалення матеріально-технічної бази випускової кафедри. 2. У 2025/2026 навчальному році завідувачу випускової кафедри, гаранту ОП, кураторам академічних груп та керівникам кваліфікаційних робіт активізувати інформування здобувачів щодо можливостей і правил користування міжнародними наукометричними базами.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП в університеті регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ» (<https://surl.li/aqfhfl>), «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ» (<https://surl.li/xadawg>), «Методичними рекомендаціями з розроблення освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми I-III рівнів вищої освіти в ПДАУ» (<https://surl.li/nppmiz>), «Положенням про моніторинг якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ПДАУ» (<https://surl.li/jxbfmh>). Зазначені вище нормативні документи оприлюднені на офіційному сайті ПДАУ та знаходяться у вільному доступі. Перегляд здійснюється на основі зауважень та пропозицій, отриманих як від внутрішніх, так і зовнішніх стейкхолдерів, результатів опитувань здобувачів вищої освіти, або за ініціативою гаранта освітньої програми, не рідше одного разу на рік. Розроблений проєкт ОП розміщують на сайті ПДАУ з метою громадського обговорення впродовж місяця (<https://surl.li/cqfudr>). Там же розміщено і зведену таблицю пропозицій та зауважень стейкхолдерів (<https://surl.li/lezhkr>). За результатами обговорення робоча група упродовж одного тижня аналізує надані пропозиції від стейкхолдерів і в разі потреби, вносить зміни та правки до проєкту ОП. При зустрічі з фокус-групами підтверджено участь роботодавців (зустріч 6) та здобувачів (зустріч 4) в процесі перегляду ОП в якості рецензентів та надання рекомендацій по покращенню програми.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі беруть участь у процесі періодичного перегляду освітньої програми та в інших заходах із забезпечення її якості, зокрема шляхом проходження анкетування для оцінки якості навчання (<https://surl.li/snolpk>), оцінювання підходів до викладання освітніх компонентів (<https://surl.li/fhamve>), а також щодо сильних і слабких сторін ОП (<https://surl.li/raptuo>). Участь здобувачів вищої освіти у періодичному перегляді ОП та аналізі результатів її моніторингу також реалізується через залучення їх до складу робочої групи з перегляду та оновлення ОП, а також шляхом безпосереднього спілкування з науково-педагогічними працівниками. До складу робочої групи з розробки ОП у 2023 році було включено Домішкевича І., здобувача ОП «Еколого-економіка рослинництва» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія». У 2024 році до складу групи увійшов Мелешко І. Здобувачі також беруть участь у засіданнях робочої групи з обговорення проєкту ОП. Так, здобувачка Гордівська С. запропонувала, з метою підсилення дослідницьких компетентностей та формування готовності до участі в наукових і науково-практичних конференціях, тренінгах, круглих столах, передбачити в ОП формування знань щодо оформлення та представлення результатів власних наукових досліджень. Кузьмич Я. запропонував включити до змісту підготовки питання щодо оволодіння навичками управлінського консультування з широкого кола питань у сфері агрономії. Пропозиція Радчиної О. стосувалася необхідності приділення більшої уваги в змісті освітніх компонентів розкриттю потенціалу, сучасних напрямів і завдань науково-дослідної роботи сільськогосподарського спрямування в регіоні. Від студентського самоврядування делеговано представників, які входять до складу Ради з якості вищої освіти університету, Ради з якості вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія», Вченої ради ПДАУ та

Вченої ради ННІ АСЕ. За участі студентського Сенату в університеті проводяться опитування здобувачів щодо комфортності освітнього середовища та якості викладання на ОП (<https://surl.li/eawogi>). Крім того, по кожному ОК існує можливість пройти опитування в автоматизованій системі управління (АСУ) в особистому кабінеті студента (<https://surl.li/lpkdc>). Результати анкетування аналізують та обговорюють на засіданнях кафедри рослинництва. Студенти беруть активну участь у внутрішньому моніторингу якості шляхом зворотного зв'язку, який включає подання пропозицій і скарг, що аналізуються методичною радою для вдосконалення ОП. Це було підтверджено представниками студентського самоврядування на зустрічі 4. Під час спілкування зі студентами та студентським самоврядуванням озвучено, що пропозиції по покращенню ОП збираються шляхом анкетування і враховуються після спільного обговорення.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці залучаються до процесу періодичного перегляду ОП шляхом безпосередньої участі у засіданнях робочої групи під час оновлення проєкту ОП (<https://surl.li/irtqda>), рецензування ОП, робочих зустрічей з гарантом ОП (<https://surl.li/hcooux>), дирекцією ННІ АСЕ та здобувачами (<https://surl.li/yjliky>), заключення договорів про наукове співробітництво (<https://surl.li/fuogga>), проводять гостьові лекції для здобувачів вищої освіти (<https://surl.li/izxvto>; <https://surl.li/tjways>), беруть участь в атестації здобувачів, в якості голів держ. екзаменаційної комісії. Роботодавці забезпечують здобувачів ОП базами проходження наук.-досл. практик, надають можливість проведення досліджень в умовах виробництва, беруть участь у формуванні тематики кваліфікаційних робіт. У 2023 р. в ОП враховано наступні пропозиції роботодавців: до обов'язкових ОК включено дисципліну «Еколого-біол. рослинництво», збільшено кількість кредитів ОК «Системи сучасних інтенсивних технологій» та «Світові агротехнології» (рекомендація Гирки А.Д.); включено до обов'язкових ОК дисципліну «Агроконсалтинг», що забезпечить розкриття змісту РН 13 (пропозиція Кір'яна В.). У 2024 р. в ОП було внесено такі зміни: введено ОК «Методика викладання фахових дисциплін» (пропозиція Сокирка П.Г.); у зміст ОК «Методи і організація досліджень в агрономії» включено питання щодо вивчення досвіду провідних науковців Полтавщини в галузі агрономії, що підсилить забезпечення РН 2 (пропозиція Шиян О.). Через онлайн анкетування роботодавців також враховуються їхні інтереси (<https://surl.li/ibjzyp>). Роботодавці вказують на необхідність покращення практичної підготовки студентів. У відповідь на це ЗВО організовує додаткові практичні виїзди на аграрні підприємства, що підтверджено під час зустрічі із фокус-групою роботодавців. Роботодавці періодично залучаються до проведення занять – оглядові лекції та заняття з погодинною оплатою. Також з ознайомлювальними лекціями запрошуються іноземні спеціалісти.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Моніторинг кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП у ПДАУ проводить Відділ сприяння працевлаштуванню студентів та випускників на підставі зібраної, проаналізованої і систематизованої інформації від роботодавців та про наявність вакансій (<https://bit.ly/3vvSaTR>). Відділ організовує зустрічі зі студентами випускних курсів, проводить інформ. роботу та ознайомлює їх із поточним станом на ринку праці, чинними вимогами законодавства України в процесі працевлаштування. Збір інформації та відслідковування кар'єрного шляху і траєкторій працевлаштування в ПДАУ здійснюється через анкетування випускників (<https://surl.li/vmktho>). Під час процедури розробки та перегляду ОП кафедра, що відповідає за реалізацію ОП, враховує рекомендації та пропозиції випускників, які збирає за результатами проведення зустрічей і заходів, які організовують в університеті, зокрема День випускника (<https://surl.li/lizsv>). Під час зустрічей випускники повідомляють про свої здобутки, акцентують увагу на компетентностях, які є актуальними та затребуваними в сучасних умовах професійної діяльності. Безперервний процес прозорого та добровільного анкетування випускників у питаннях побудови кар'єри, опитування роботодавців щодо їх конкурентоздатності на ринку праці є постійною діяльністю в ПДАУ. Узагальнену інформацію про кар'єру випускників ОП подано у вільному доступі на офіційному сайті ПДАУ в розділі «Випускники» (<https://surl.li/kuugqk>) та на сторінці кафедри, відповідальної за реалізацію ОП (<https://surl.li/kjldka>). Випускники працевлаштовуються в аграрних компаніях, таких як «Арніка органікс», «Syngenta», Устимівська ДС Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН та ін. Їхній досвід роботи в цих організаціях впливає на ОП, оскільки університет адаптує навчальні плани, щоб посилити професійні компетентності, необхідні для роботи в агробізнесі. Інформація про ці траєкторії допомагає визначити актуальні напрямки для розширення навчальних програм та посилення прикладної підготовки, зокрема, шляхом проведення відкритих лекцій від представників компаній. Однак, під час зустрічі із фокус-групою випускників ця практика не була чітко підтверджена. Причиною цього є те, що під час зустрічі були присутні інші випускники, а не ті, що заявлені у відомостях про самооцінювання.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Моніторинг якості надання освітніх послуг в університеті здійснює Відділ моніторингу та забезпечення якості освіти (<https://surl.li/fucvrb>). Дослідження щодо ступеня задоволеності здобувачів якістю та змістом освітніх послуг та з метою вдосконалення освітнього процесу, покращення його якості під час реалізації ОП, здійснюється шляхом

проведення анонімного опитування учасників освітнього процесу із використанням спеціально розроблених анкет. З 2 грудня по 20 грудня 2024 року було проведено опитування з.в.о. за допомогою Google Forms. Результати опитування демонструють високий рівень задоволеності з.в.о. усіма аспектами освітнього процесу за освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти «Еколого-економічне рослинництво» (<https://surl.li/dofxfx>). Для здобувачів найважливішими аспектами навчання в університеті є: можливість професійного росту (42%), інтерес до наукової роботи (33%). Під час опитування респонденти вказали на своє прагнення отримувати більше міжнародного досвіду, брати участь у програмах обміну, вивчати іноземні мови та культури (71%). Під час опитування здобувачі надали свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в університеті: збільшення можливості інтерактивних форм навчання; більше включати практичних завдань, воркшопів та групових проєктів для покращення взаємодії студентів та викладачів. Поряд з цим у 2023-2024 н.р. проведено опитування роботодавців. За результатами анкетування 58,8% респондентів оцінюють якість, зміст і структуру ОП, як дуже добре, а 41,2% – як добре (<https://surl.li/httvooy>). За результатами останнього перегляду ОП, на підставі пропозицій та зауважень внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів, опитувань здобувачів до ОП були внесені наступні зміни: 1. Введено до складу робочої групи з перегляду та оновлення ОП стейкхолдерів, представників роботодавців підприємств, які впроваджують інноваційні елементи технологій. 2. Уточнено формулювання РН 17: «Володіти основами методики викладання фахових дисциплін у закладах вищої і фахової передвищої освіти». 3. Уточнено формулювання РН 16 у наступній редакції: «Розробляти та реалізовувати науково-обґрунтовані інноваційні технології вирощування сільськогосподарських культур із врахуванням біологічних особливостей рослин, біокліматичного потенціалу територій та новітніх світових тенденцій формування агротехнологій». 4. До змісту ОК 6 «Еколого-біологічне рослинництво» включено питання технол. вирощув. льону олійного. 5. ОК «Психологія і педагогіка вищої школи» замінено на ОК «Методика викладання фахових дисциплін». 6. У зміст ОК «Методи і організація досліджень в агрономії» включено питання щодо вивчення досвіду провідних науковців Полтавщини в галузі агрономії. Нова редакція ОП схвалена Вченою радою ПДАУ та введена в дію наказом ректора (<https://surl.li/nsbnyb>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація ОП «Еколого-економічне рослинництво» зі спеціальності 201 «Агрономія» другого (магістерського) рівня вищої освіти у ПДАУ здійснюється вперше. В процесі перегляду, оновлення ОП було враховано наступні зауваження: 1. Активізувати залучення до викладання навчальних дисциплін представників роботодавців, експертів у галузі як вітчизняних, так і зарубіжних ЗВО та НДУ. 2. Більш активно застосовувати сучасні методи викладання, демонструючи їх варіативність, використовуючи під час занять мультимедійні матеріали, навчальні відео тощо. 3. Забезпечити своєчасне наповнення та оновлення навчальних електронних курсів освітніх компонентів на платформі MOODLE. 4. Розвивати співпрацю з підприємствами (установами, організаціями тощо) в питанні проходження студентами практики. 5. Посилити інформування здобувачів вищої освіти про програми академічної мобільності, можливості визнання і перезарахування РН здобутих у неформальній/інформальній освіті. 6. Продовжувати практику проведення вебінарів та круглих столів щодо інформування про необхідність дотримання академічної доброчесності, її принципи і норми, можливі прояви академічної недоброчесності та відповідальності за них. 7. Удосконалити структурно-логічну схему ОП, сформувати її у графічному вигляді та візуалізувати зв'язки між ОК.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (ВЗЯВО) здійснюються згідно «Положення про СВЗЯВО в ПДАУ» (<https://surl.li/qqbtaq>). В ПДАУ активно розвивається культура якості освіти за рахунок формування комплексного підходу до органічного поєднання всіх рівнів освітнього процесу. Ключову роль у системі ЗЯО відіграє активна участь здобувачів вищої освіти та НПП в ухваленні рішень щодо організації освітнього процесу. Вони залучені до роботи на кафедрі, раді з якості ВО (<https://surl.li/khquro>), що дозволяє оперативно враховувати їхні пропозиції та зауваження з удосконалення ОП та оновленні змісту ОК. Поряд з цим, функціонує ефективна система зворотного зв'язку, яка передбачає проведення регулярного анкетування здобувачів вищої освіти та НПП щодо якості навчання та задоволеності наданих освітніх послуг, методів викладання. Отримані дані аналізуються та використовуються для вдосконалення ОП та підвищення рівня надання освітніх послуг. ПДАУ також підтримує професійний розвиток НПП, надаючи їм можливості для підвищення кваліфікації через участь у програмах академічної мобільності, наукових конференціях, семінарах, тренінгах, вебінарах, стажуваннях на базі провідних ЗВО (<https://surl.li/wtkxfx>) або передових господарств (<https://surl.li/aykzaf>). Це сприяє впровадженню сучасних освітніх технологій і інноваційних методів викладання, що позитивно впливає на якість освітнього процесу. За допомогою таких заходів в освітньому середовищі університету формується стійка культура якості освіти, що сприяє постійному вдосконаленню освітніх послуг і підготовки висококваліфікованих фахівців.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Полтавський державний аграрний університет демонструє комплексний підхід до забезпечення якості освітніх програм, послідовно реалізуючи чіткі процедури розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП відповідно до внутрішніх нормативних документів. Завдяки цьому університет оперативно реагує на виявлені недоліки та актуалізує освітні компоненти, підсилюючи їх практичну та міжнародну складові, а також розширює доступ до сучасних технологій і інновацій. 1. Позитивним є залучення представників академічної спільноти, студентів та роботодавців на всіх етапах вдосконалення ОП, що забезпечує адаптацію навчальних програм до актуальних вимог ринку праці. 2. Відкриті зустрічі, регулярні опитування та співпраця з провідними роботодавцями дозволяють університету враховувати пропозиції ключових стейкхолдерів, зокрема роботодавців і здобувачів, для покращення практичної підготовки випускників. Завдяки цьому університет оперативно реагує на виявлені недоліки та актуалізує освітні компоненти, посилюючи їх практичну та міжнародну складові, а також розширює доступ до сучасних технологій та інновацій. 3. Постійне вдосконалення освітньої програми підтримується активною взаємодією академічної спільноти, що забезпечує відповідність освіти сучасним вимогам ринку праці та стандартам якості. Тісна співпраця зі стейкхолдерами, які працюють за інноваційними технологіями (No-Till, точне землеробство, органічне землеробство тощо), дозволяє оперативно реагувати на запити ринку та вдосконалювати зміст освітньої програми. 4. Участь у міжнародних проєктах дозволяє своєчасно реагувати на інновації у світовому сільському господарстві та впроваджувати їх у зміст освітньої програми. ОП «Еколого-економічне рослинництво» другого (магістерського) рівня вищої освіти відповідає Критерію 8 за всіма його підкритеріями. Взірцевих практик не виявлено.

Недоліки

1. Незважаючи на залучення роботодавців та випускників до перегляду ОП, відсутність системності та участі всіх партнерських організацій обмежує можливості оперативного оновлення змісту освітньої програми відповідно до сучасних вимог. 2. Звіти за результатами студентських опитувань недостатньо деталізують усі пропозиції здобувачів вищої освіти, що може впливати на прозорість врахування їхньої думки. 3. Періодичне, а не систематичне залучення представників роботодавців, експертів у галузі із вітчизняних та зарубіжних ЗВО і науково-дослідних установ до викладання навчальних дисциплін.

Рекомендації

1. У 2025/2026 навчальному році забезпечити систематичну участь роботодавців та випускників у процесах перегляду освітніх програм шляхом розширення кола залучених партнерських організацій та запровадження механізмів регулярного оновлення їх пропозицій для оперативної адаптації ОП до актуальних вимог ринку праці. 2. З 2025/2026 навчального року в студентських опитуваннях більше уваги приділяти пропозиціям здобувачів вищої освіти щодо вдосконалення освітніх програм. 3. З 2025/2026 навчального року передбачити регулярну участь роботодавців та експертів із вітчизняних і зарубіжних ЗВО та НДУ у викладанні навчальних дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Права й обов'язки учасників освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті визначаються чинним законодавством України, а також регламентуються низкою внутрішніх нормативних документів університету. Зокрема, до таких документів належать: Статут ПДАУ (<https://surl.li/jtaaas>), Колективний договір (<https://surl.li/yzdxfb>), Правила внутрішнього трудового розпорядку (<https://surl.li/xrgbha>), Положення про омбудсмена учасників освітнього процесу (<https://surl.li/eyvsef>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://surl.li/yunxzh>), Положення про організацію освітнього процесу (<https://surl.li/rpmiew>), Кодекс академічної доброчесності (<https://surl.li/npyjrg>), Кодекс етики викладача та здобувача вищої освіти (<https://surl.li/ykpfpo>), Положення про забезпечення права здобувачів на вибір навчальних дисциплін (<https://surl.li/bxgyxh>), Методичні рекомендації щодо розроблення освітніх програм усіх рівнів вищої освіти (<https://surl.li/sevddt>), Положення про оцінювання результатів навчання (<https://surl.li/xuvbtg>), Положення про атестацію здобувачів та екзаменаційну комісію (<https://surl.li/czyrla>), Положення про організацію практики студентів (<https://surl.li/lmbshe>), Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу (<https://surl.li/icmpla>) та ряд інших нормативних актів, що регламентують діяльність університетської спільноти, як доступні на офіційному сайті ПДАУ (<https://is.gd/ByPyG3>). Доступ до ОПП забезпечено на вкладці освітньої

програми відповідної кафедри (<https://surl.li/crbajh>), у паперовому форматі в юридичному відділі, директораті ННІ АСЕ, на кафедрі, відповідальній за реалізацію програми, а також у внутрішній базі АСУ ПДАУ.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

За останні роки ОП «Еколого-економічне рослинництво» мала зміни. На офіційному сайті ЗВО висвітлена сторінка обговорення освітніх програм за спеціальностями ЗВО (<https://surl.li/iudlqa>, <https://surl.li/pfdali>, <https://surl.li/lwbran>), на цій сторінці наявне посилання на проєкти ОП за різними спеціальностями ЗВО, що може свідчити про дотримання регламенту.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Освітньо-професійна програма «Еколого-економічне рослинництво» магістерського рівня та ОПП попередніх років оприлюднені на веб-сторінці ПДАУ (<https://surl.li/lytlab>). Поряд з тим, на цьому ж сайті розміщені посилання до освітньої програми у повному обсязі, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти. Поряд з тим, не було знайдено у загальному доступі інформації щодо баз проходження практичного навчання та відсутність на сайті переходу на англійські вкладки. Варто зазначити, що на офіційному сайті наявна доступна інформація та документи відповідно до Закону України «Про вищу освіту», стаття 79 (<https://surl.li/itltex>). Провівши інтерв'ювання у фокус-групах, було з'ясовано, що вся інформація надається вчасно.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

1. ЕГ встановлено, що правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, визначені ЗВО та доступні для ознайомлення. 2. ЗВО забезпечує на офіційному веб-сайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» (стаття 79). 3. ЗВО оприлюднює на офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти). ЕГ підтверджує повну відповідність за підкритеріями 9.1–9.3. Взірцевих практик не виявлено.

Недоліки

1. Відсутність у загальному доступі інформації щодо баз проходження практичного навчання. 2. Відсутність на сайті переходу на англійські вкладки.

Рекомендації

1. У 2025/2026 навчальному році завідувачу випускової кафедри, гаранту ОП на сайтах кафедри розмістити бази проходження практичного навчання. 2. У 2025/2026 навчальному році адміністраторам сайту ПДАУ додати в інтерфейсі сайту вкладку переходу на англійську мову.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Додаток до Звіту ЕГ. Перелік суттєвих недоліків.pdf</i>	XOJSK9BArKkgUce98VMR99ARrdOk3i8zTWNXZu4hcjM=
Додаток	<i>Програма візиту.pdf</i>	VSOkywvqM7efv6JPoLYMuSpaOZ7O8kEGMZb9m/r20xQ=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Сидякіна Олена Вікторівна

Члени експертної групи

Панфілова Антоніна Вікторівна

Тригуба Інна Леонтіївна

Цехмейструк Микола Григорович

Пліско Даниїл Анатолійович